

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2009 m. balandžio 17 d. (23.04)
(OR. en)**

8383/09

**Tarpinstitucinė byla:
2008/0154 (COD)**

**CODEC 495
ENV 281**

PRANEŠIMAS

nuo:	Generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo taikant Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (AVAS) – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2009 m. balandžio 1–2 d., Briuselis)

I. ĮVADAS

Pranešėja Linda McAVAN (PES, UK) pateikė pranešimą Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu.

Vadovaujantis EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų susitikimai siekiant per pirmąjį svarstymą susitarti dėl šio dokumento ir taip išvengti antrojo svarstymo bei taikinimo būtinybės.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

Atsižvelgdamos į šias aplinkybes, PES, EPP/ED, ALDE, Žaliųjų/EFA, EUL/NGL ir UEN frakcijos pateikė vieną kompromisinį pakeitimą. Šis kompromisinis pakeitimas pats savaime atitinka pirmiau nurodytų neoficialių susitikimų metu pasiektą susitarimą.

II. DEBATAI

Daugiau informacijos apie 2009 m. balandžio 2 d. įvykusius debatus pateikta dokumente 8380/09.

III. BALSAVIMAS

2009 m. balandžio 2 d. plenariniame posėdyje balsavimo metu buvo priimtas kompromisinis pasiūlymo dėl reglamento pakeitimas. Kitų pakeitimų nebuvo priimta. Priimtas pakeitimas atitinka tai, dėl ko susitarė visos trys institucijos, todėl turėtų būti priimtinas Tarybai. Todėl, šį tekstą išnagrinėjus teisininkams lingvistams¹, Taryba galėtų teisės aktą priimti.

Parlamento teisėkūros rezoliucijoje nėra išdėstytas plenariniame posėdyje pateiktas ir jame priimtas pakeitimas, bet vietoj to pateikiamas Komisijos pasiūlymo tekstas su padarytu pakeitimu.

Teisėkūros rezoliucijos tekstas pateikiamas šio pranešimo priede.

¹ Siekiant geriau pasirengti teisininkų lingvistų ir nacionalinių ekspertų posėdžiui, delegacijos, turinčios teisinių lingvistinių pastabų, iki 2009 m. gegužės 8 d. gali jas siųsti Tarybos teisininkų lingvistų tarnybos sekretariatui (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu).

Organizacijų savanoriškas Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (AVAS) taikymas *I**

2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (AVAS) taikymo (COM(2008)0402 – C6-0278/2008 – 2008/0154(COD))

(Bendro sprendimo procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2008)0402),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 175 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija jam pateikė pasiūlymą (C6–0278/2008),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A6–0084/2009),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jį nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Europos Parlamento pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą 2009 m. balandžio 2 d., siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. .../2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (AVAS) taikymo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos³,

kadangi:

- (1) Sutarties 2 straipsnyje numatyta, kad vienas iš Bendrijos uždavinių yra skatinti tvarų augimą visoje Bendrijoje.
- (2) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1600/2002/EB, nustatančiame šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą⁴, nurodyta, kad bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių su įmonėmis stiprinimas yra strateginis metodas siekiant aplinkosaugos tikslų. Esminė šio metodo dalis – savanoriški įsipareigojimai. Todėl reikia skatinti organizacijas taikyti Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (AVAS) ir imtis iniciatyvų, kuriomis organizacijos būtų skatinamos skelbti išsamias ir nepriklausomų ekspertų patikrintas veiksmingumo *aplinkosauginiu arba tvaraus vystymosi požiūriu* ataskaitas.
- (3) Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl tarpinės šeštosios Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programos peržiūros⁵ pripažįstama, kad reikia tobulinti pramonės įmonėms skirtų neprivalomų priemonių veikimą ir kad šių priemonių taikymo galimybės yra didelės, tačiau nevisiškai išnaudojamos. Komisija turėtų *patikslinti* tas priemones, kad galėtų skatinti taikyti sistemą ir sumažinti administracinę jų valdymo naštą.
- (4) ***Komisijos 2008 m. liepos 16 d. komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui dėl tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano (COM(2008)0397) pripažįstama, kad Bendrijos aplinkos vadybos ir audito sistema (AVAS) padeda įmonėms optimizuoti gamybos procesą – sumažinamas poveikis aplinkai ir geriau panaudojami ištekliai.***

¹ 2009 m. vasario 25 d. nuomonė.

² 2009 m. vasario 12 d. nuomonė.

³ 2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento pozicija.

⁴ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁵ COM(2007) 225 galutinis.

- I
- (5) Kad Bendrijos *lygiu parengtos* aplinkosaugos srities teisinės priemonės būtų tarpusavyje labiau suderintos, Komisija ir valstybės narės turėtų apsisvarstyti, kaip į registraciją AVAS būtų galima atsižvelgti rengiant teisės aktus ar naudoti ją kaip priemonę jų vykdymui užtikrinti. Siekdamos padidinti AVAS patrauklumą organizacijoms, jos taip pat turėtų atsižvelgti į AVAS įgyvendindamos viešųjų pirkimų politiką ir prireikus nurodyti AVAS arba atitinkamą aplinkosaugos vadybos sistemą *kaip darbų ir paslaugų teikimo sutarčių sudarymo sąlygą*.
 - (6) 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS)¹ 15 straipsnyje numatyta, kad remdamasi taikant sistemą sukaupia patirtimi Komisija turi ją peržiūrėti ir Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlyti atitinkamus pakeitimus.
 - (7) ***Aplinkosaugos vadybos sistemų, įskaitant AVAS sistemą, taikymas pagal Reglamentą*** (EB) Nr. 761/2001 buvo veiksmingas skatinant didinti organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą. ***Tačiau siekiant, kad pagerėjusi aplinkos apsauga turėtų didesnę bendrą poveikį, reikia didinti sistemoje dalyvaujančių organizacijų skaičių. Šiuo tikslu*** įgyvendinant tą Reglamentą įgytą patirtį reikėtų panaudoti didinant AVAS galimybes padidinti bendrą organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą.
 - (8) Organizacijos turėtų būti skatinamos savanoriškai taikyti AVAS ir galėtų gauti papildomos naudos *teisės aktais numatytos kontrolės, lėšų taupymo ir viešojo įvaizdžio požiūriu, jei jos gebėtų įrodyti, kad pasiekė didesnę aplinkosauginį veiksmingumą*.
 - (9) Taikyti AVAS turėtų būti galima visoms Bendrijos ir jai nepriklausančių valstybių organizacijoms, kurių veikla daro poveikį aplinkai, kad jos galėtų valdyti tą poveikį ir didinti bendrą aplinkosauginį veiksmingumą.
 - (10) Organizacijos, ypač mažos, turėtų būti skatinamos taikyti AVAS. Sistemos taikymas turėtų būti skatinamas palengvinant naudojimąsi informacija, esamomis paramos lėšomis bei *viešųjų* institucijų teikiamomis paslaugomis ir parengiant techninės pagalbos priemones arba skatinant jomis naudotis.
 - (11) Organizacijoms, taikančioms kitas aplinkosaugos vadybos sistemas ir norinčioms pradėti taikyti AVAS, turėtų būti sudarytos sąlygos tai padaryti kuo *paprasciau*. Reikėtų apsisvarstyti sąsajas su kitomis aplinkosaugos vadybos sistemomis.
 - (12) Turėtų būti sudarytos sąlygos organizacijoms, kurių vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių, iš karto užregistruoti visas šias vietas arba kai kurias iš jų.
 - (13) Siekiant padidinti AVAS patikimumą ir ypač padėti valstybėms narėms sumažinti registruotų organizacijų administracinę naštą panaikinant arba sumažinant reglamentavimą, reikėtų sustiprinti organizacijos atitikties visiems su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams nustatymo mechanizmą.
 - (14) Taikant AVAS reikėtų įtraukti organizacijos darbuotojus ir darbininkus, nes tai didina pasitenkinimą darbu ir praturtina aplinkosaugos žiniomis, kurias galima skleisti darbe ir už jo ribų.

¹ OL L 114, 2001 4 24, p. 1. ||

- (15) AVAS logotipas turėtų būti patraukli organizacijų *komunikacijos* ir rinkodaros priemonė, kuria ***pirkėjai ir kiti suinteresuoti asmenys*** būtų informuojami apie AVAS. Reikėtų supaprastinti AVAS logotipo naudojimo taisykles naudojant vieną bendrą logotipą, taip pat reikėtų panaikinti esamus apribojimus, ***išskyrus tuos, kurie susiję su produktu ir pakuote***. Logotipas ***neturėtų*** būti painiojamas su ekologiškų produktų etiketėmis.
- (16) Registracijos AVAS išlaidos ir rinkliavos turi būti pagrįstos ir proporcingos organizacijos dydžiui ir darbui, kurį turi atlikti kompetentingos įstaigos. Nepažeidžiant Sutartyje numatytų valstybės pagalbos taisyklių, reikėtų apsvastyti galimybę mažas organizacijas atleisti nuo *rinkliavų* arba sumažinti jų dydį.
- (17) Organizacijos turėtų rengti ir periodiškai viešai skelbti aplinkosaugos ataskaitas ■ , kuriose visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims būtų teikiama informacija apie jų atitiktį su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams ir jų aplinkosauginį veiksmingumą.
- (18) Siekiant užtikrinti informacijos tinkamumą ir galimybę ją lyginti, organizacijų aplinkosauginio veiksmingumo ■ ataskaitos turėtų būti rengiamos remiantis bendrais ***ir konkrečioms sektoriams būdingais*** pagrindinių aplinkosaugos sričių veiksmingumo rodikliais ***procesų ir produktų lygmeniu, taikant tinkamus atskaitos rodiklius ir klasifikacijas***. Tai turėtų padėti organizacijoms palyginti *savo* veiksmingumą ***ties*** skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais, ***ties su kitų organizacijų veiksmingumu***.
- (19) Valstybėms narėms keičiantis informacija ir bendradarbiaujant, reikėtų parengti informacinius dokumentus, kuriuose būtų pateikta konkrečių sektorių geriausia aplinkosaugos vadybos patirtis ir aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai. Tie dokumentai turėtų organizacijoms padėti didesnę dėmesį skirti svarbiausiems konkrečiaus aplinkosaugos aspektams.
- (20) ***2008 m. liepos 9 d.*** Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2008, *nustatančiu su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus*¹, numatomas akreditavimas nacionaliniu ir ES lygmenimis ir nustatoma bendra akreditavimo sistema. Šiuo reglamentu *reikiama mastu papildomos šios taisyklės*, kartu atsižvelgiant į AVAS būdingus bruožus, visų pirma į būtinybę užtikrinti *didelį* patikimumą *suinteresuotųjų subjektų*, ypač *valstybių narių, atžvilgiu, o atitinkamais atvejais* nustatomos konkretesnės taisyklės.
- AVAS* nuostatomis turėtų būti užtikrinta ir nuolat gerinama aplinkosaugos vertintojų kompetencija numatant nepriklausomą ir nešališką akreditavimo ***arba licencijavimo*** sistemą, mokymą, tinkamą jų veiklos priežiūrą ir taip užtikrinant AVAS taikančių organizacijų skaidrumą ir patikimumą.
- (21) ***Tuo atveju, jei valstybė narė nusprendžia nenaudoti AVAS akreditacijos, taikomas Reglamento (EB) 765/2008 5 straipsnio 2 dalis.***
- (22) Valstybės narės ir *Europos* Komisija turėtų vykdyti propagavimo ir paramos veiklą.
- (23) Nepažeisdamos Sutartyje numatytų valstybės pagalbos taisyklių valstybės narės turėtų skatinti registruotas organizacijas, pavyzdžiui, suteikti galimybes gauti finansavimą ar mokesčių nuolaidų pagal pramonės aplinkosauginio veiksmingumo skatinimo sistemas, ***jei jos geba įrodyti, kad pasiekė didesnę aplinkosauginį veiksmingumą.***

¹ ***OL L 218, 2008 8 13, p. 30.***

- (24) Valstybės narės ir Komisija turėtų parengti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis siekiama skatinti organizacijas, ypač mažas, *aktyviau* taikyti AVAS.
- (25) Siekdama užtikrinti *suderintą* šio reglamento taikymą Komisija ***pagal prioritetų programą turėtų parengti*** konkretiems sektoriams skirtus informacinius srities, kurioje taikomas šis reglamentas, dokumentus.
- (26) Prireikus šis reglamentas turėtų būti persvarstomas atsižvelgiant į ***per penkerius metus nuo jo įsigaliojimo*** sukaupą patirtį.
- (27) Šis reglamentas pakeičia Reglamentą (EB) Nr. 761/2001, kuris turėtų būti panaikintas.
- (28) Atsižvelgiant į tai, kad į šį reglamentą įtrauktos naudingos 2001 m. rugsėjo 7 d. Rekomendacijos 2001/680/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) įgyvendinimo gairių¹ ir 2003 m. liepos 23 d. Rekomendacijos 2003/532/EB dėl AVAS aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių atrankos ir naudojimo gairių² nuostatos, šiais aktais nebeturėtų būti remiamasi, nes jie pakeičiami šiuo reglamentu.
- (29) Kadangi siūlomų veiksmų tikslų, būtent sukurti bendrą patikimą sistemą ir išvengti skirtingų nacionalinių sistemų kūrimo, *valstybės narės negali deramai pasiekti* ir kadangi atsižvelgiant į veiksmų mastą ir poveikį *tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali priimti priemones*. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą *šiuo reglamentu neviršijama tai, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti*.
- (30) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtose remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką³.
- (31) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikta teisė numatyti kompetentingų įstaigų tarpusavio vertinimo tvarką, rengti konkretiems sektoriams skirtus informacinius dokumentus, pripažinti esamas aplinkosaugos vadybos sistemas ar jų dalis atitinkančiomis atitinkamus šio reglamento reikalavimus ir iš dalies keisti I–VIII priedus. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, *inter alia*, papildant šį reglamentą naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti priimtose pagal Tarybos sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (32) *Reikia* laiko užtikrinti, kad *būtų sukurtas pagrindas šiam reglamentui tinkamai veikti, todėl* valstybėms narėms turėtų būti *nustatytas šešių mėnesių laikotarpis* nuo šio reglamento įsigaliojimo datos *tvarkai*, kurios laikosi akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos, *pakeisti* pagal atitinkamas šio reglamento nuostatas. Per tuos šešis mėnesius akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos turėtų *turėti teisę* ir toliau taikyti Reglamentu (EB) Nr. 761/2001 nustatytą tvarką.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

¹ OL L 247, 2001 9 17, p. 1.

² OL L 184, 2003 7 23, p. 19.

³ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. ||

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Isteigiama Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (toliau – AVAS), kurią savanoriškai gali taikyti Bendrijoje arba už jos ribų esančios organizacijos.

AVAS, kuri yra svarbi tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano priemonė, tikslas – skatinti nuolat didinti organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą organizacijoms diegiant ir įgyvendinant aplinkosaugos vadybos sistemas, atliekant sisteminių, objektyvų ir periodišką tokių sistemų veiksmingumo vertinimą, teikiant informaciją apie aplinkosauginį veiksmingumą, atvirai bendraujant su visuomene ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis, organizacijos darbuotojams aktyviai dalyvaujant ir rengiant tinkamą jų mokymą.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente *taikomos šios sąvokų* apibrėžtys:

- 1) „aplinkosaugos politika“ – bendri organizacijos ***vyresniosios vadovybės oficialiai paskelbti siekliai ir kryptis, susiję su jos aplinkosauginiu veiksmingumu***, įskaitant atitiktį visiems taikomiems su aplinka susijusiems teisiniams reikalavimams ir įsipareigojimą nuolat gerinti aplinkosauginį veiksmingumą. ***Ja vadovaujantis vykdoma veikla ir numatomi su aplinkosauga susiję tikslai ir užduotys***;
- 2) „aplinkosauginis veiksmingumas – ***išmatuojami*** organizacijos aplinkosaugos aspektų vadybos *rezultatai*;
- 3) „teisinė atitiktis“ – visiškas su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų, įskaitant leidimų sąlygas, įgyvendinimas;
- 4) „aplinkosaugos aspektas“ – organizacijos veiklos, produktų ar paslaugų elementas, kuris daro arba gali daryti poveikį aplinkai;
- 5) „reikšmingas aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, kuris daro ar gali daryti *reikšmingą* poveikį aplinkai;
- 6) „tiesioginis aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, susijęs su pačios organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, kuriuos ji gali tiesiogiai valdyti;
- 7) „netiesioginis aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, kuris yra organizacijos ir trečiųjų šalių sąveikos rezultatas ir kurį organizacija gali tam tikru mastu paveikti;
- 8) „poveikis aplinkai“ – nepalankus ar palankus aplinkos pokytis, kurį visiškai arba iš dalies sukelia organizacijos veikla, produktai arba paslaugos;
- 9) „***aplinkosaugos analizė***“ – ***pradinė išsami aplinkosauginių aspektų, poveikio aplinkai ir aplinkosaugos veiksmingumo, susijusių su organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, analizė***;

- 10) „aplinkosaugos programa“ – priemonių, atsakomybės ir išteklių, kurių imtasi arba numatoma imtis aplinkosaugos tikslams pasiekti ir uždaviniams įvykdyti, ir *aplinkosaugos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo terminų* aprašymas;
- 11) „aplinkosaugos tikslas“ – su aplinkosaugos politika susijęs bendrasis aplinkosaugos siekis, kurį organizacija užsibrėžia **pasiekti** ir kuris, *jeigu* įmanoma, yra išreikštas kiekybiškai;
- 12) „aplinkosaugos uždavinys“ – **■** aplinkosaugos *tikslų nulemtas* išsamus **■** organizacijos ar jos dalių veiklos veiksmingumo reikalavimas, kurį reikia nustatyti ir įvykdyti, kad būtų pasiekti tie aplinkosaugos tikslai;
- 13) „aplinkosaugos vadybos sistema“ – bendrosios vadybos sistemos dalis, kuri apima organizacinę struktūrą, planavimo veiklą, atsakomybę, praktiką, procedūras, procesus ir išteklius aplinkosaugos politikai plėtoti, įgyvendinti, pasiekti, peržiūrėti ir palaikyti **bei aplinkosauginiams aspektams valdyti**;
- 14) „geriausia aplinkosaugos vadybos praktika“ – **veiksmingiausias** aplinkosaugos vadybos sistemos *įgyvendinimo būdas*, kurį gali *taikyti* atitinkamo sektoriaus organizacijos ir **kurį pasitelkus galima** pasiekti didžiausią aplinkosauginį veiksmingumą tam tikromis ekonominėmis ir techninėmis sąlygomis;
- 15) „esminis pokytis“ – **bet koks organizacijos valdymo, struktūros, administravimo, procesų, veiklos sričių, produktų arba paslaugų pokytis, kuris turi arba gali turėti didelį poveikį organizacijos aplinkosaugos vadybos sistemai, aplinkai arba žmonių sveikatai**;
- 16) „aplinkosaugos vidaus auditas“ – sisteminis dokumentais pagrįstas periodiškai ir objektyvus organizacijos **aplinkosauginio** veiksmingumo, vadybos sistemos ir procesų, skirtų aplinkai saugoti, vertinimas;
- 17) „auditorius“ – pačioje organizacijoje dirbantis asmuo ar grupė arba organizacijai nepriklausantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris organizacijos įgaliotas *visų pirma* atlieka esamos vadybos sistemos vertinimą ir nustato atitiktį organizacijos politikai ir programai, įskaitant atitiktį su organizacija susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams;
-
- 18) „aplinkosaugos ataskaita“ – išsami visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims *teikiama* informacija, susijusi su organizacijos:
- a) struktūra ir veikla,
 - b) aplinkosaugos politika ir aplinkosaugos vadybos sistema,
 - c) aplinkosaugos aspektais ir poveikiu aplinkai;
 - d) aplinkosaugos programa, tikslais ir uždaviniais,
 - e) **aplinkosauginiu veiksmingumu** ir **atitiktimi** su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams įsipareigojimams, **kaip numatyta IV priede**;
- 19) „atnaujinta aplinkosaugos ataskaita“ – išsami visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims *teikiama informacija, kurią sudaro atnaujinta naujausioje patvirtintoje aplinkosaugos ataskaitoje pateikta informacija, susijusi tik su organizacijos*

aplinkosauginiu veiksmingumu ir atitiktimi su aplinka susijusiems taikomiems teisiniamis įsipareigojimams, kaip numatyta IV priede;

20) „aplinkosaugos vertintojas“:

- a) *atitikties vertinimo įstaiga, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 765/2008, arba tokių įstaigų asociacija arba grupė, gavusi akreditaciją pagal tą reglamentą;*
- b) fizinis ar juridinis asmuo arba tokių asmenų asociacija ar grupė **■**, *gavusi (-ęs) leidimą atlikti vertinimą ir patvirtinimą* vadovaujantis tuo reglamentu;

21) „organizacija“ – Bendrijoje arba už jos ribų esanti viešoji arba privačioji turinti savo paskirtį *ir administraciją* bendrovė, korporacija, firma, įmonė, įstaiga arba institucija arba jos dalis ar jų susivienijimas;

22) „vieta“ – konkreti geografinė vieta, kurioje vykdomą veiklą, produktus ir paslaugas, įskaitant visą infrastruktūrą, įrangą ir medžiagas, kontroliuoja ir valdo organizacija; **vieta laikoma mažiausiu subjektu registracijos tikslais;**

23) „klasteris“ – *nepriklausomų organizacijų, kurias sieja geografinis artumas ar verslo veikla ir kurios bendrai įgyvendina aplinkosaugos vadybos sistemą, grupė;*

24) „vertinimas“ – atitikties vertinimas, kurį atlieka aplinkosaugos vertintojas, kad nustatytų, ar organizacijos aplinkosaugos *analizė*, politika, vadybos sistema ir *aplinkosaugos* audito procedūra *bei jos įgyvendinimas* atitinka šio reglamento reikalavimus;

25) „patvirtinimas“ – atlikusio vertinimą aplinkosaugos vertintojo patvirtinimas, kad organizacijos aplinkosaugos ataskaitos *ir atnaujintos aplinkosaugos* ataskaitos informacija ir duomenys yra patikimi bei teisingi ir atitinka šio reglamento reikalavimus;

26) „vykdymo priežiūros institucijos“ – atitinkamos kompetentingos institucijos, valstybių narių paskirtos nustatyti su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų pažeidimus, užkirsti jiems kelią bei juos nagrinėti ir prireikus imtis vykdymo veiksmų;

27) „aplinkosauginio veiksmingumo rodiklis“ – konkreti išraiška, *kuria galima* išmatuoti organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą;

28) „mažos organizacijos“:

- a) labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB dėl labai mažų įmonių, mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo;
- b) vietos valdžios institucijos, kurių valdymo sričiai priklauso mažiau nei 10 000 gyventojų, arba kitos valstybės institucijos, kuriose dirba mažiau nei 250 asmenų ir kurių metinis biudžetas neviršija 50 mln. EUR arba metinis balansas neviršija 43 mln. EUR, *įskaitant:*
 - i) *vyriausybines* arba kitas valstybės, regiono arba vietos viešojo administravimo įstaigas, viešąsias konsultavimo įstaigas;

- ii) *fizinius arba juridinius asmenis*, pagal nacionalinę teisę vykdančius viešojo administravimo funkcijas, įskaitant konkrečias su aplinka susijusias pareigas, veiklą arba paslaugas, ir
- iii) b punkte nurodytai įstaigai arba asmeniui *pavaldžius fizinius arba juridinius asmenis, turinčius viešųjų pareigų arba funkcijų, arba teikiančius viešąsias paslaugas, susijusias su aplinka*;

- 29) **„bendra registracija“ – viena visų ar kelių organizacijos, kurios vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių arba trečiosiose šalyse, vietų registracija;**
- 30) „akreditavimo įstaiga“ – nacionalinė akreditavimo įstaiga, **paskirta pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 4 straipsnį ir atsakinga už aplinkosaugos vertintojų akreditavimą ir priežiūrą.**
- 31) **„leidimus išduodanti įstaiga“ – įstaiga, paskirta pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 4 straipsnį ir atsakinga už leidimų išdavimą aplinkosaugos vertintojams ir jų priežiūrą.**

II SKYRIUS

Organizacijų registracija

3 straipsnis

Kompetentingos įstaigos nustatymas

- 1. Valstybės narės organizacijos registracijos *paraiškas* teikia tos valstybės narės kompetentingai įstaigai.
- 2. Organizacija, kurios vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių **arba trečiosiose šalyse**, gali teikti vienos bendros visų ar kai kurių šių vietų registracijos paraišką.

Vienos bendros registracijos paraiškos teikiamos valstybės narės, kurioje yra organizacijos būstinė arba valdymo centras, paskirtas įgyvendinti šią nuostatą, kompetentingai įstaigai.
- 3. ***Bendrijai nepriklausančių valstybių organizacijų registracijos paraiškos, taip pat paraiškos dėl bendros registracijos, apimančios tik už Bendrijos ribų esančias vietas, pagal 11 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą teikiamos valstybių narių, kurios numato Bendrijai nepriklausančių organizacijų registravimą, kompetentingoms įstaigoms.***

Šios organizacijos turi užtikrinti, kad aplinkosaugos vertintojas, kuris atliks vertinimą ir patvirtins organizacijos aplinkosaugos vadybos sistemą, būtų akredituotas arba gavęs leidimą toje valstybėje narėje, kurioje organizacija teikia registracijos paraišką.

4 straipsnis

Pasirengimas registracijai

- 1. Organizacijos, norinčios būti registruotos pirmą kartą
 - a) pagal **II priedo A.3.1 punkte išdėstytus reikalavimus ir I priedą** atlieka visų organizacijos aplinkosaugos aspektų analizę.
 - b) ***atsižvelgdamos į aplinkosaugos analizės rezultatus, parengia ir įgyvendina aplinkosaugos vadybos sistemą, kuria įgyvendinami visi II priede nurodyti***

reikalavimai, ir kuria, kai tai įmanoma, atsižvelgiama į 46 straipsnyje nurodytą atitinkamo sektoriaus gerąją aplinkosaugos vadybos patirtį.

- c) atlieka vidaus auditą pagal II priedo A.5.5 punkte išdėstytus reikalavimus ir III priedą;*
- d) pagal IV priedą parengia aplinkosaugos ataskaitą. Kai yra parengti konkrečiam sektoriui skirti informaciniai dokumentai, nurodyti 46 straipsnyje, organizacijos veiksmingumo vertinimas atliekamas atsižvelgiant į atitinkamą dokumentą.*

2. Organizacijos gali **naudotis 32 straipsnyje** nurodyta **pagalba, kuri teikiama** valstybėje narėje, kurioje organizacija teikia registracijos paraišką.
3. Organizacijos, taikančios pagal 45 straipsnio 4 dalį pripažintą sertifikuotą aplinkosaugos vadybos sistemą, neprivalo atlikti **tų dalių, kurios pripažintos lygiavertėmis šiam reglamentui, analizės.**

■

4. Organizacijos pateikia medžiagą arba dokumentus, kuriais įrodoma, kad organizacija atitinka visus nustatytus su aplinka susijusius taikomus teisinius reikalavimus.

Organizacijos gali prašyti kompetentingos vykdymo priežiūros institucijos ar institucijų pateikti informaciją **pagal 32 straipsnį arba prašyti aplinkosaugos vertintojo pateikti informaciją, nurodytą VII priede.**

Bendrijai nepriklausančių valstybių organizacijos taip pat daro nuorodą į su aplinka susijusius teisinius reikalavimus, taikomus panašioms valstybių narių, kuriose jos numato teikti paraišką, organizacijoms.

■

Kai yra parengti konkrečiam sektoriui skirti informaciniai dokumentai, nurodyti 46 straipsnyje, organizacijos veiksmingumo vertinimas atliekamas atsižvelgiant į atitinkamą dokumentą.

5. Pradinę aplinkosaugos analizę, aplinkosaugos vadybos sistemą, audito procedūrą ir **jos įgyvendinimą** vertina akredituotasis **arba leidimą turintis** aplinkosaugos vertintojas, ir tas aplinkosaugos vertintojas patvirtina aplinkosaugos ataskaitą.

5 straipsnis Registracijos paraiška

1. Registracijos paraišką gali teikti bet kuri 4 straipsnyje išdėstytus reikalavimus atitinkanti organizacija.
2. Registracijos paraiška teikiama pagal 3 straipsnį nustatytai kompetentingai įstaigai, ir joje pateikiama:
 - a) patvirtinta elektroninė **ar atspausdinta popieriuje** aplinkosaugos ataskaita;
 - b) **25 straipsnio 9 dalyje** nurodyta deklaracija, pasirašyta aplinkosaugos vertintojo, patvirtinusio aplinkosaugos ataskaitą;

- c) užpildyta forma, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija;
- d) įrodymas, kad sumokėtos visos taikomos rinkliavos, **jei taikytina**.

3. **Paraiška pateikiama valstybės narės, kurioje organizacija pateikia registracijos paraišką, (viena iš) oficialiaja (-ių) kalba (-ų).**

III SKYRIUS

Registruotų organizacijų įsipareigojimai

6 straipsnis

AVAS registracijos galiojimo pratęsimas

1. Registruota organizacija **ne rečiau kaip** kas trejus metus:
 - a) gauna visą aplinkosaugos vadybos sistemos ir audito programos **bei jos įgyvendinimo** įvertinimą,
 - b) parengia aplinkosaugos ataskaitą pagal IV **priede** išdėstytus reikalavimus **ir pateikia ją tvirtinti aplinkosaugos vertintojui**,
 - c) perduoda patvirtintą aplinkosaugos ataskaitą kompetentingai įstaigai,
 - d) perduoda kompetentingai įstaigai užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija.
 - e) **sumoka registracijos galiojimo pratęsimo mokestį kompetentingai įstaigai, jeigu jis taikomas.**
2. **Nepažeisdama 1 dalies nuostatų, per tą laikotarpį** registruota organizacija **■** :
 - a) **laikydamosi audito programos**, pagal III priedą atlieka aplinkosauginio veiksmingumo ir atitikties su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams vidaus auditą,
 - b) parengia **atnaujintą** aplinkosaugos ataskaitą pagal IV **priede** išdėstytus reikalavimus **ir pateikia ją tvirtinti aplinkosaugos vertintojui**,
 - c) perduoda patvirtintą **atnaujintą** aplinkosaugos ataskaitą kompetentingai įstaigai,
 - d) perduoda kompetentingai įstaigai užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija,
 - e) **sumoka registracijos galiojimo pratęsimo mokestį kompetentingai įstaigai, jeigu jis taikomas.**
3. Per vieną mėnesį nuo registracijos ir per vieną mėnesį nuo registracijos pratęsimo registruotos organizacijos sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su savo **atnaujinta** aplinkosaugos ataskaita ir aplinkosauginio veiksmingumo ataskaita.

Šį reikalavimą jos gali vykdyti pateikdamos aplinkosaugos ataskaitą **ir atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą** paprašius arba sukurdamos nuorodas į interneto svetaines, kuriose galima rasti **šias ataskaitas**.

Jos **nurodo visuomenės supažindinimo būdą užpildydamos 1 dalies d punkte ir 2 dalies d punkte nurodytas formas**.

7 straipsnis

Mažoms organizacijoms taikoma išlyga

1. Mažai organizacijai paprašius, kompetentingos įstaigos pratęsia *jai taikomą* 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą trejų metų laikotarpį iki **ketverių** metų arba 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą vienerių metų laikotarpį iki dvejų metų, jeigu **aplinkosaugos vertintojas, kuris tikrino organizaciją, patvirtino, kad** įgyvendinti visi šie reikalavimai:
 - a) nėra **reikšmingo** pavojaus aplinkai,
 - b) organizacija nenumato jokių **esminių** aplinkosaugos vadybos sistemos veiklos pokyčių, **kaip apibrėžta 8 straipsnyje**, ir
 - c) nėra didelių vietos aplinkosaugos problemų, **kurios kiltų dėl organizacijos kaltės**.

Pateikdama 1 dalyje nurodytą prašymą, organizacija gali naudoti 6 straipsnyje nurodytas formas.

2. **Kompetentinga įstaiga gali atmesti prašymą, jeigu neįvykdomi 1 dalyje išdėstyti reikalavimai. Ji pateikia organizacijai pagrįstą paaiškinimą.**
3. Organizacijos, kurioms laikotarpis pratęsiamas iki dvejų metų, kaip nurodyta 1 dalyje, nepatvirtintą **atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą** kompetentingai įstaigai perduoda kiekvienais metais, kuriais jos atleidžiamos nuo įsipareigojimo patvirtinti **atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą**.

8 straipsnis

Esminiai pakeitimai

1. **Jei registruota organizacija numato atlikti** esminius pakeitimus, organizacija atlieka tokių pakeitimų, įskaitant jų aplinkosaugos aspektus ir poveikį aplinkai, aplinkosaugos analizę.
2. **Atlikusi pakeitimų aplinkosaugos analizę**, organizacija atnaujina pradinę aplinkosaugos analizę ir atitinkamai pakeičia savo aplinkosaugos politiką, **aplinkosaugos programą ir aplinkosaugos vadybos sistemą bei peržiūri ir atnaujina visą aplinkosaugos ataskaitą**.
3. **Visi pagal 2 dalį pakeisti ir atnaujinti dokumentai įvertinami ir patvirtinami per šešis mėnesius**.
4. Po patvirtinimo organizacija kompetentingai įstaigai praneša apie pakeitimus, užpildydama VI priede pateiktą formą, ir sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su informacija apie pakeitimus.

9 straipsnis

Aplinkosaugos auditas

1. Registruota organizacija *nustato* audito programą, kuria užtikrinama, kad *ne rečiau kaip kas treji metai arba kas ketveri metai, jei taikoma 7 straipsnyje numatyta išlyga*, pagal III priede išdėstytus reikalavimus atliekamas visos organizacijos veiklos auditas.
2. Auditą atlieka auditoriai, kurie atskirai arba kartu yra kompetentingi šioms užduotims atlikti ir kurie yra pakankamai nesusiję su veikla, kurios auditą jie atlieka, kad galėtų ją objektyviai vertinti.
3. Organizacijos aplinkosaugos audito programoje nustatomi kiekvieno audito arba audito ciklo tikslai, įskaitant kiekvienos veiklos rūšies audito dažnumą.
4. Kiekvieno audito ir audito ciklo pabaigoje auditoriai raštu parengia audito ataskaitą.
5. Auditorius organizacijai pateikia audito rezultatus ir išvadas.
6. Atlikus auditą organizacija parengia ir įgyvendina atitinkamą veiksmų planą.
7. Organizacija įdiegia tinkamus mechanizmus, kuriais užtikrinama, kad į audito rezultatus *būtų* atsižvelgiama.

10 straipsnis
AVAS logotipo naudojimas

1. ***Nepažeidžiant 35 straipsnio 2 dalies nuostatų***, V priede pateiktą AVAS logotipą gali naudoti tik registruotos organizacijos tik galiojant jų registracijai.

Logotipe visuomet nurodomas organizacijos registracijos numeris.

2. AVAS logotipas ■ naudojamas tik pagal V priede išdėstytas technines specifikacijas.
3. Jei pagal 3 straipsnio 2 dalį organizacija nusprendžia neregistruoti visų ■ savo vietų bendrai, ji užtikrina, kad bendraudama su visuomene ir naudodama AVAS logotipą ji aiškiai nurodytų, kurios vietos yra registruotos.
4. Logotipas nenaudojamas:
 - ***žymėti produktams ir jų pakuotėms arba***
 - *kartu su lyginamosiomis nuorodomis* į kitą veiklą ir paslaugas arba taip, kad gali būti painiojamas su ekologiškų produktų ženklais.
5. Registruotos organizacijos skelbiamoje su aplinkosauga susijusioje informacijoje gali būti nurodytas AVAS logotipas, jei daroma nuoroda į paskutinę organizacijos aplinkosaugos ataskaitą ***arba atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą***, kuria ta informacija pagrįsta, ir jei aplinkosaugos vertintojas patvirtino, kad ji:
 - a) tiksliai,
 - b) pagrįsta ir ją galima vertinti,
 - c) tinkama ir naudojama esant *tinkamoms sąlygoms* ar aplinkybėms,
 - d) atitinka bendrą organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą,

- e) *mažai tikėtina, kad būtų klaidingai suprasta,*
- f) reikšminga bendro poveikio aplinkai atžvilgiu.

IV SKYRIUS

Kompetentingoms įstaigoms taikomos taisyklės

11 straipsnis

Kompetentingų įstaigų skyrimas ir jų paskirtis

1. Valstybės narės skiria kompetentingas įstaigas, atsakingas už ***Bendrijoje esančių*** organizacijų registraciją pagal šį reglamentą.

Valstybės narės gali numatyti, kad jų paskirtos kompetentingos įstaigos suteikia registraciją ne Bendrijoje esančioms organizacijoms ir yra už ją atsakingos pagal šį reglamentą.

Kompetentingos įstaigos kontroliuoja organizacijų pirmąją registraciją ir jos tęsimą registre, ***taip pat jos sustabdymą arba panaikinimą.***

2. Kompetentingos įstaigos gali būti nacionalinio, regionų arba vietos lygmens.
3. Kompetentingų įstaigų sudėtis užtikrina jų nepriklausomumą ir nešališkumą.
4. Kad kompetentingos įstaigos tinkamai atliktų savo užduotis, joms suteikiami reikiami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.
5. Kompetentingos įstaigos nuosekliai taiko šį reglamentą ir dalyvauja atliekant reguliarių tarpusavio vertinimą, kaip nurodyta *17 straipsnyje*.

12 straipsnis

Su registracijos procedūra susijusios pareigos

1. Kompetentingos įstaigos nustato organizacijų registracijos procedūras. Visų pirma jos parengia taisykles, susijusias su:
 - a) suinteresuotųjų šalių, įskaitant akreditavimo ***ir leidimus išduodančias*** įstaigas ir kompetentingas vykdymo priežiūros institucijas ***bei organizacijas atstovaujančius organus***, pastabų dėl registracijos paraišką pateikusių ar įregistruotų organizacijų svarstymu
 - b) atsisakymu įregistruoti organizacijas, jų registracijos galiojimo sustabdymu arba panaikinimu ir
 - c) skundų ir prieštaravimų dėl jų priimtų sprendimų nagrinėjimu.
2. Kompetentingos įstaigos sukuria ir tvarko savo valstybėse narėse įregistruotų organizacijų registrą, įskaitant ***informaciją apie tai, kaip galima gauti*** jų aplinkosaugos ataskaitas ir ***atnaujintas aplinkosaugos ataskaitas***, ir kas mėnesį šį registrą atnaujina, ***jeigu esama pokyčių..***

Registras viešai skelbiamas interneto svetainėje.

3. Kompetentingos įstaigos kas mėnesį ***tiesiogiai arba per nacionalines institucijas, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė***, praneša Komisijai apie registro pakeitimus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje.

13 straipsnis Organizacijų registravimas

1. Kompetentingos įstaigos svarsto organizacijų registracijos paraiškas, laikydamosi tuo tikslu sukurtos procedūros.
2. Organizacijai pateikus paraišką dėl registracijos, kompetentinga įstaiga įregistruoja ją ir suteikia jai registracijos numerį, jei ši organizacija atitinka visas išvardytas sąlygas:
 - a) kompetentinga įstaiga gavo registracijos paraišką, kurioje pateikti visi 5 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodyti dokumentai;
 - b) kompetentinga įstaiga patikrino, ar vertinimas ir patvirtinimas buvo atlikti laikantis 25, 26 ir 27 straipsniuose įtvirtintų pareigų ■ ;
 - c) remdamasi gauta medžiaga, ***pavyzdžiui***, atsakingos vykdymo priežiūros institucijos ***rašytine*** ataskaita, kompetentinga įstaiga įsitikino, kad ***nėra įrodymų, jog buvo pažeisti taikomi teisiniai reikalavimai***;
 - d) ***suinteresuotosios šalys nepateikė skundų šiuo klausimu arba skundai buvo teigiamai išspręsti***;
 - e) ***kompetentinga įstaiga, remdamasi gautais įrodymais, įsitikino, kad organizacija atitinka visus šio reglamento reikalavimus; ir***
 - f) ***kompetentingai įstaigai buvo sumokėtas registracijos mokestis, jeigu jis taikomas.***
3. Kompetentinga įstaiga praneša organizacijai apie jos įregistravimą ***ir pateikia jai AVAS logotipą su jos registracijos numeriu.***
4. Priejusi prie išvados, kad paraišką pateikusi organizacija neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų, kompetentinga įstaiga atsisako registruoti organizaciją ***ir pateikia organizacijai pagrįstą paaiškinimą.***
5. Iš akreditavimo įstaigos ***arba leidimus išduodančios įstaigos rašytinės*** priežiūros ataskaitos gavusi įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog paraišką pateikusi organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga atsisako registruoti organizaciją. ***Kompetentinga įstaiga paragina organizaciją pateikti naują registracijos paraišką.***
6. Siekdama gauti įrodymų, būtinų priimti sprendimui atsisakyti registruoti organizaciją, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant organizaciją.

14 straipsnis Organizacijos registracijos galiojimo pratęsimas

1. ***Kompetentinga įstaiga pratęsia organizacijos registraciją, jei įvykdomos visos šios sąlygos:***

- a) kompetentinga įstaiga gavo patvirtintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 6 straipsnio 1 dalies c punkte, patvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 6 straipsnio 2 dalies c punkte, nepatvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 7 straipsnio 3 dalyje;
- b) kompetentinga įstaiga gavo užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija, kaip numatyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte ir 6 straipsnio 2 dalies d punkte;
- c) kompetentinga įstaiga neturi įrodymų, kad vertinimas ir patvirtinimas buvo atlikti nesilaikant 25, 26 ir 27 straipsniuose išdėstytų prievolių;
- d) kompetentinga įstaiga neturi įrodymų, kad organizacija nesilaiko su aplinkosauga susijusių taikomų teisinių reikalavimų;
- e) suinteresuotosios šalys nepateikė skundų šiuo klausimu arba skundai buvo teigiamai išspręsti;
- f) kompetentinga įstaiga, remdamasi gautais įrodymais, įsitikino, kad organizacija atitinka visus šio reglamento reikalavimus; ir
- g) kompetentingai įstaigai buvo sumokėtas registracijos galiojimo pratęsimo mokestis, jeigu jis taikomas.

2. Kompetentinga įstaiga praneša organizacijai apie jos registracijos galiojimo pratęsimą.

15 straipsnis

Organizacijos registracijos galiojimo sustabdymas ir panaikinimas

1. Jei kompetentinga įstaiga mano, kad įregistruota organizacija neatitinka šio reglamento reikalavimų, ji suteikia organizacijai galimybę išsakyti savo nuomonę šuo klausimu. Organizacijai nepateikus tenkinančio atsakymo, jos registracijos galiojimas sustabdomas arba panaikinamas.
2. Gavusi akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos rašytinę priežiūros ataskaitą, kurioje yra įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog AVAS įregistruota organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga sustabdo registracijos galiojimą.
3. Organizacijos registracijos galiojimas sustabdomas arba panaikinamas, jei kompetentingai įstaigai per **du mėnesius** nuo pareikalavimo nepateikia kurio nors iš šių dokumentų:
 - a) patvirtintos aplinkosaugos ataskaitos, **atnaujintos aplinkosaugos** ataskaitos arba pasirašytos deklaracijos, nurodytos 25 straipsnio 9 dalyje;
 - b) formos, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija.
4. Jei kompetentinga vykdymo priežiūros institucija rašytinės ataskaitos forma praneša kompetentingai įstaigai, kad organizacija pažeidė tam tikrus jai taikomus su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimus, kompetentinga įstaiga sustabdo tokios organizacijos registracijos galiojimą arba ją panaikina.

5. Nusprendusi sustabdyti registracijos galiojimą arba ją panaikinti, kompetentinga įstaiga atsižvelgia bent jau į:
 - a) organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams poveikį aplinkai;
 - b) organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams prognozuojamumą arba *tai* lemiančias aplinkybes;
 - c) ankstesnes organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams; ir
 - d) *konkrečias* organizacijos aplinkybes.
6. Siekdama gauti įrodymų, būtinų priimti sprendimui sustabdyti organizacijos registracijos galiojimą arba registraciją panaikinti, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant organizaciją.
7. Iš kitų šaltinių nei akreditavimo *arba leidimus išduodančios* įstaigos *rašytine* priežiūros ataskaita gavusi įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su akreditavimo *arba leidimus išduodančia* įstaiga, atliekančia aplinkosaugos vertintojo priežiūrą.
8. Kompetentinga įstaiga nurodo priemonių, kurių buvo imtasi, motyvus.
9. Kompetentinga įstaiga pateikia atitinkamai organizacijai reikiamą informaciją apie konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis.
10. Organizacijos registracijos galiojimas atnaujinamas, jeigu kompetentinga įstaiga gauna pakankamai informacijos, kad organizacija atitinka šio reglamento reikalavimus.

16 straipsnis

Kompetentingų įstaigų forumas

1. Kompetentingos įstaigos sukuria visų valstybių narių kompetentingų įstaigų forumą (|| forumas), *kuri* rengia *bent* kartą per metus ir *kuriame* dalyvauja Komisijos atstovas.

Forumas priima savo darbo tvarkos taisykles.

2. Forume dalyvauja visų valstybių narių kompetentingos įstaigos. Jei valstybėje narėje įsteigtos kelios kompetentingos įstaigos, imamas reikiamų priemonių užtikrinti, kad visos jos būtų informuojamos apie forumo veiklą.
3. Forumas rengia gaires, skirtas užtikrinti vienodas organizacijų – *ir esančių Bendrijoje, ir už jos ribų* – registracijos pagal šį reglamentą procedūras, įskaitant organizacijos *registracijos galiojimo pratęsimą*, sustabdymą ir panaikinimą.

Forumas perduoda Komisijai rekomendacinius dokumentus ir dokumentus, susijusius su tarpusavio vertinimu. ■

4. ***Rekomendaciniai dokumentai, kuriuose nurodomos forumo patvirtintos derinimo procedūros, Komisijos siūlomi tvirtinti kaip tinkami dokumentai pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.***

Šie dokumentai skelbiami viešai.

17 straipsnis

Kompetentingų įstaigų tarpusavio vertinimas

1. Forumas rengia tarpusavio vertinimą, kad būtų galima nustatyti, kiek visų kompetentingų įstaigų registracijos sistemos atitinka šį reglamentą, ir plėtoti *suderintą* registracijos taisyklių taikymo *metodą*.
2. Tarpusavio vertinimas atliekamas reguliariai, ne ***dažniau*** kaip kas ketverius metus, ***ir jo metu, be kita ko, įvertinamos 12, 13 ir 15 straipsniuose nurodytos taisyklės ir procedūros***. Tarpusavio vertinimą atlieka visos kompetentingos įstaigos.

3. Komisija nustato vertinimo tvarką, įskaitant tinkamą sprendimų, priimtų atlikus vertinimą, apskundimo tvarką.

Šios priemonės, kuriomis iš dalies keičiamos neesminės šio reglamento nuostatos jį papildant, priimamos laikantis 49 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

4. ***Prieš atliekant pirmąjį tarpusavio vertinimą, nustatoma 3 dalyje nurodyta tvarka.***
5. Forumas ***reguliariai*** pateikia metinę tarpusavio vertinimo ataskaitą ***Komisijai ir pagal 49 straipsnio 1 dalį įsteigtam komitetui.***

Tokia ataskaita skelbiama viešai, ***gavus Forumo ir pirmoje pastraipoje nurodyto komiteto patvirtinimą.***

V SKYRIUS

Aplinkosaugos vertintojai

18 straipsnis

Aplinkosaugos vertintojų užduotys

1. Aplinkosaugos vertintojai tikrina, ar organizacijos aplinkosaugos analizė, aplinkosaugos politika, vadybos sistema ir audito procedūros ***bei jų įgyvendinimas*** atitinka šio reglamento reikalavimus.
2. Aplinkosaugos vertintojai vertina, ar:
 - a) organizacija atitinka šio reglamento reikalavimus, susijusius su pradine aplinkosaugos analize, aplinkosaugos vadybos sistema, aplinkosaugos auditu ir jo išvadomis bei aplinkosaugos ataskaita ar ***atnaujinta aplinkosaugos*** ataskaita;
 - b) organizacija atitinka jai taikomus su aplinka susijusių Bendrijos, nacionalinių, regiono ar vietos *teisinių* reikalavimus;
 - c) organizacija nuolat gerina aplinkosauginį veiksmingumą; ir
 - d) pateikti patikimi, tikri ir teisingi duomenys bei informacija, nurodyti:

- i) aplinkosaugos ataskaitoje;
 - ii) *atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje*;
 - iii) numatomoje tvirtinti aplinkosaugos informacijoje.
3. Aplinkosaugos vertintojai visų pirma **vertina** pradinės aplinkosaugos analizės, organizacijos audito ar kitų procedūrų tinkamumą, be reikalo nekartodami šių procedūrų.
4. **■** Aplinkosaugos vertintojai **vertina, ar patikimi vidaus audito rezultatai. Tam tikrais atvejais šiuo tikslu jie atlieka atsitiktinius patikrinimus.**
5. Vertindamas, kaip organizacija pasirengusi pirmajai registracijai AVAS, aplinkosaugos vertintojas visų pirma tikrina, ar organizacija atitinka šiuos reikalavimus:
- a) ar visapusiškai veikia aplinkosaugos vadybos sistema pagal II priedo nuostatas;
 - b) ar parengta ir pradėta vykdyti tiksliai suplanuota audito programa pagal III priedo nuostatas, ir ar į ją įtrauktos bent jau didžiausią poveikį aplinkai turinčios sritys;
 - c) ar užbaigta vadovybinė analizė, nurodyta II priedo A dalyje; ir
 - d) ar parengta aplinkosaugos ataskaita remiantis IV priedo **■** nuostatomis **ir atsižvelgiant į konkrečioms sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.**
6. Spręsdamas, ar tęsti registraciją, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalyje, aplinkosaugos vertintojas visų pirma tikrina, ar organizacija atitinka šiuos reikalavimus:
- a) **organizacija turi** visapusiškai **veikiančią** aplinkosaugos vadybos **sistemą** pagal II priedo nuostatas;
 - b) **organizacija turi** visapusiškai **veikiančią suplanuotą** audito **programą** ir užbaigtas bent vienas ciklas pagal III priedo nuostatas;
 - c) **organizacija užbaigė vieną vadovybinę analizę**; ir
 - d) **organizacija parengė** aplinkosaugos **ataskaitą remdamasi** IV priedo **■** nuostatomis **ir atsižvelgdama į konkrečioms sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.**
7. Spręsdamas, ar tęsti registraciją, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalyje, aplinkosaugos vertintojas visų pirma tikrina, ar organizacija atitinka šiuos reikalavimus:
- a) ar organizacija atliko aplinkosauginio veiksmingumo ir atitikties taikomiems su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimams vidaus auditą pagal III priedo nuostatas;
 - b) ar organizacija šiuo metu atitinka jai taikomus su aplinka *susijusius teisinius* reikalavimus ir nuolat gerina organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą; ir
 - c) **organizacija parengė atnaujintą** aplinkosaugos **ataskaitą remdamasi** IV priedo **■** nuostatomis **ir atsižvelgdama į konkrečioms sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.**

19 straipsnis
Vertinimo dažnumas

1. Konsultuodamasis su organizacija aplinkosaugos vertintojas parengia programą, užtikrinančią, kad buvo *įvertinti* visi 4, 5 ir 6 straipsniuose nurodyti elementai, reikalingi registracijai ir jos galiojimo pratęsimui.
2. Aplinkosaugos vertintojas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių patvirtina atnaujintą aplinkosaugos ataskaitos arba *atnaujintos aplinkosaugos* ataskaitos informaciją.

Atitinkamais atvejais taikoma 7 straipsnyje numatyta išlyga.

20 straipsnis
Reikalavimai aplinkosaugos vertintojams

1. Norėdamas gauti akreditaciją ***arba leidimą*** pagal šį reglamentą, kandidatas į aplinkosaugos vertintojus pateikia prašymą akreditavimo ***arba leidimus išduodančiai*** įstaigai, iš kurios jis siekia gauti akreditaciją ***arba leidimą***.

Prašyme apibūdinama prašomos akreditacijos arba leidimo taikymo sritis pateikiant nuorodą į ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1893/2006¹.

2. Aplinkosaugos vertintojas akreditavimo ***arba leidimus išduodančiai*** įstaigai pateikia atitinkamus įrodymus, patvirtinančius jo žinias, sukauptą patirtį ir prašomos akreditacijos ***arba leidimo*** taikymo sričiai svarbius techninius gebėjimus, susijusius su:
 - a) šiuo reglamentu;
 - b) bendru aplinkosaugos vadybos *sistemų* veikimu;
 - c) Komisijos pagal 46 straipsnį priimtais tam tikrais sektorių informaciniais dokumentais, skirtais naudoti taikant šį reglamentą;
 - d) įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais, taikomais vertinamai ir tvirtinamai veiklai;
 - e) aplinkosaugos aspektais ir poveikiu, įskaitant *tvaraus vystymosi* aplinkosaugos aspektą;
 - f) techniniais vertinamos ir tvirtinamos veiklos aspektais, susijusiais su aplinkosaugos klausimais;
 - g) bendru vertinamos ir tvirtinamos veiklos funkcionavimu, siekiant patikrinti vadybos sistemos tinkamumą, atsižvelgiant į organizacijos ir jos produktų, paslaugų bei veiklos sąveiką su aplinka, įskaitant:
 - i) organizacijos naudojamas technologijas;
 - ii) veikloje vartojamą terminiją ir priemones;

¹ OL L 393, 2006 12 30, p. 1.

- iii) vykdomą veiklą ir jos sąveikos su aplinka ypatumus;
 - iv) reikšmingų aplinkosaugos aspektų vertinimo *metodiką*;
 - v) taršos kontrolę ir jos mažinimo technologijas.
- h) aplinkosaugos audito reikalavimais ir metodologija, įskaitant gebėjimą atlikti veiksmingą aplinkosaugos vadybos sistemos vertinimo auditą, tinkamai apibrėžti audito rezultatus ir išvadas, taip pat parengti ir pateikti žodines ir rašytines audito ataskaitas, pateikti aiškų vertinimo audito protokolą;
 - i) informacijos auditu, aplinkosaugos ataskaita ir ***atnaujinta aplinkosaugos*** ataskaita, atsižvelgiant į duomenų tvarkymą, saugojimą ir apdorojimą, duomenų pateikimą rašytine ir grafine forma, kad būtų galima įvertinti galimas duomenų klaidas, rėmimąsi prielaidomis ir prognozėmis;
 - j) produktų ir paslaugų aplinkosaugos koncepcija, įskaitant aplinkosaugos aspektą ir aplinkosauginį veiksmingumą naudojimosi metu ir po to, bei duomenų, pateiktų aplinkosaugos sprendimui priimti, vientisumu.
3. Aplinkosaugos vertintojas turi įrodyti, kad jis nuolat kelia savo profesinę kvalifikaciją šio straipsnio 2 dalyje nurodytose srityse, o jo profesinę raidą vertina akreditavimo ***arba leidimus išduodanti*** įstaiga.
 4. Aplinkosaugos vertintojas ***yra išorės trečioji šalis ir*** pareigas vykdo nepriklausomai, ypač nuo organizacijos auditoriaus arba konsultanto, nešališkai ir objektyviai.
 5. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad jam atliekant pareigas nedaromas joks komercinis, finansinis ar kitoks spaudimas, kuris galėtų paveikti jo sprendimą arba kelti grėsmę pasitikėjimui jo sprendimo nešališkumu ir sąžiningumu. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad *būtų laikomasi* visų šiuo klausimu taikomų taisyklių.
 6. Kad atitiktų šio reglamento vertinimo ir tvirtinimo reikalavimus, aplinkosaugos vertintojas laikosi dokumentais pagrįstos metodikos ir procedūrų, įskaitant kokybės kontrolės mechanizmus ir konfidencialumo nuostatas.
 7. Jeigu aplinkosaugos vertintojas yra organizacija, ji privalo turėti organizacijos schemą, kurioje nurodyta organizacijos struktūra ir darbuotojų pareigos, juridinis statusas, nuosavybės forma ir finansavimo šaltiniai.

Organizacijos schema turi būti skelbiama viešai.
 8. ***Atitiktis šiems reikalavimams užtikrinama prieš akreditavimą arba leidimo išdavimą atliekant vertinimą ir akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai atliekant priežiūrą.***

21 straipsnis

Papildomi reikalavimai aplinkosaugos vertintojams, kurie yra fiziniai asmenys ir individualiai atlieka vertinimą bei tvirtinimą

|| Fiziniai asmenys, veikiantys kaip aplinkosaugos vertintojai ir individualiai atliekantys vertinimą bei tvirtinimą, turi atitikti 20 straipsnyje išdėstytus ir šiuos reikalavimus:

- 1) jie privalo turėti reikiamos kompetencijos vertinimui ir tvirtinimui srityje, **kurioje suteiktas leidimas**, atlikti,
- 2) **leidimo** taikymo sritis atitinka jų asmeninę kompetenciją.

22 straipsnis

Papildomi reikalavimai aplinkosaugos vertintojams, veikiantiems trečiosiose šalyse

1. Jei aplinkosaugos vertintojas ketina užsiimti vertinimu ir tvirtinimu trečiosiose šalyse, jis **prašo** akreditacijos **arba leidimo** veikti tam tikrose trečiosiose šalyse.
2. Akreditacija **arba leidimas** veikti trečiojoje šalyje suteikiama, jei aplinkosaugos vertintojas greta 20 ir 21 straipsniuose išdėstytų reikalavimų atitinka tokius papildomus reikalavimus:
 - a) yra susipažinęs su įstatymų ir kitų su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimais, galiojančiais trečiojoje šalyje, kuriai siekia gauti akreditaciją **arba leidimą**, ir juos išmano;
 - b) moka ir supranta trečiosios šalies, kuriai siekia gauti akreditaciją **arba leidimą**, valstybinę kalbą.
3. Šio straipsnio 2 dalyje išdėstyti reikalavimai laikomi *įvykdytais*, jei aplinkosaugos vertintojas įrodo savo ir kvalifikuoto asmens arba organizacijos, atitinkančių šiuos reikalavimus, sutartinius santykius.

Tas asmuo arba organizacija turi būti nepriklausomi nuo vertinamos organizacijos.

23 straipsnis

Aplinkosaugos vertintojų priežiūra

1. Aplinkosaugos vertintojų vertinimo ir tvirtinimo veiklos priežiūrą
 - a) valstybėje narėje, kurioje jiems suteikta akreditacija **arba leidimas**, atlieka juos akreditavusi **arba leidimą išdavusi** įstaiga;
 - b) trečiojoje šalyje atlieka akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga, suteikusi aplinkosaugos vertintojui akreditaciją **arba leidimą** užsiimti šia veikla;
 - c) kitoje nei juos akreditavusioje **arba leidimą išdavusioje** valstybėje narėje atlieka valstybės narės, **kurioje vyksta vertinimas**, akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga.
2. Likus ne mažiau kaip **keturioms savaitėms** iki kiekvieno vertinimo valstybėje narėje, aplinkosaugos vertintojas pateikia akreditavimo **arba leidimus išduodančiai** įstaigai, atsakingai už atitinkamo aplinkosaugos vertintojo veiklos priežiūrą, informaciją apie savo akreditaciją **arba leidimą**, taip pat vertinimo laiką ir vietą.
3. Aplinkosaugos vertintojas nedelsdamas informuoja akreditavimo **arba leidimus išduodančią** įstaigą apie bet kokius pokyčius, turinčius įtakos akreditacijai **arba leidimui** arba jų taikymo sričiai.

4. Reguliariai, ne rečiau kaip kartą per 24 mėnesius, akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga užtikrina, kad aplinkosaugos vertintojas toliau atitiktų akreditacijos *arba leidimo* reikalavimus ir kad būtų kontroliuojama jo atliekamo vertinimo ir tvirtinimo kokybė.
 5. Priežiūra gali būti atliekama tikrinant vertintojo biurą, *atliekant atsitiktinę priežiūrą*, pateikiant klausimynus, peržiūrint aplinkosaugos vertintojų patvirtintas aplinkosaugos ataskaitas arba *atnaujintas aplinkosaugos* ataskaitas bei vertinimo ataskaitas.
- Priežiūra turi būti proporcinga aplinkosaugos vertintojo veiklai.
6. *Organizacijos turi leisti akreditavimo arba leidimus išduodančioms įstaigoms prižiūrėti aplinkosaugos vertintojo atliekamą vertinimo ir tvirtinimo veiklą.*
 7. Akreditavimo *arba leidimus išduodančios* įstaigos sprendimas panaikinti akreditaciją *arba leidimą*, sustabdyti jos (*jo*) galiojimą arba apriboti akreditacijos *arba leidimo* taikymo sritį priimamas tik tuo atveju, jeigu aplinkosaugos vertintojas turėjo galimybę išsakyti savo nuomonę.
 8. Jeigu priežiūrą vykdanči akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga mano, kad aplinkosaugos vertintojo atlikto darbo kokybė neatitinka šio reglamento reikalavimų, *rašytinė* priežiūros ataskaita pateikiama šiam aplinkosaugos vertintojui ir kompetentingai įstaigai, kuriai vertinama organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba kuri įregistravo šią organizaciją.

Kilus ginčui, priežiūros ataskaita pateikiama 30 straipsnyje nurodytam akreditavimo *ir leidimus išduodančių* įstaigų *forumui*.

24 straipsnis

Papildomi aplinkosaugos vertintojų, veikiančių kitoje, nei juos akreditavusioje *arba leidimą išdavusioje* valstybėje narėje, priežiūros reikalavimai

1. Vienoje valstybėje narėje akredituotas *arba leidimą gavęs* aplinkosaugos vertintojas, likus ne mažiau kaip *keturioms savaitėms* iki vertinimo ir tvirtinimo kitoje valstybėje narėje, privalo pranešti pastarosios šalies akreditavimo *arba leidimus išduodančiai* įstaigai:
 - a) informaciją apie savo akreditaciją *arba leidimą*, kompetenciją, *visų pirma apie su aplinka susijusių teisinių reikalavimų išmanymą bei kitos valstybės narės oficialiosios kalbos žinias, o atitinkamais atvejais – apie grupės sudėtį*;
 - b) vertinimo ir tvirtinimo laiką bei vietą;
 - c) organizacijos adresą ir *kontaktinius duomenis*;Ši informacija pateikiama prieš kiekvieną vertinimą ir tvirtinimą.
2. Akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga gali pareikalauti išsamesnės informacijos apie vertintojo žinias, susijusias su atitinkamais taikomais su *aplinka susijusiais* teisinais reikalavimais.
3. Kitus, nei šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga gali kelti tik tada, kai jie neapriboja aplinkosaugos vertintojo teisės teikti paslaugas kitoje nei akreditaciją *arba leidimą* suteikusioje valstybėje narėje.

4. Akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga negali naudotis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta procedūra, siekdama atidėti aplinkosaugos vertintojo veiklos pradžią. Jei akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga negali vykdyti savo užduočių pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis iki aplinkosaugos vertintojo praneštos datos, nurodytos šio straipsnio 1 dalies b punkte, ji pateikia aplinkosaugos vertintojui motyvuotas priežastis.
5. Akreditavimo *arba leidimus išduodančios* įstaigos negali nustatyti diskriminacinių rinkliavų už informacijos pateikimą ir priežiūrą.
6. Jeigu priežiūrą vykdanči akreditavimo *arba leidimus išduodanti* įstaiga mano, kad aplinkosaugos vertintojo atlikto darbo kokybė neatitinka šio reglamento reikalavimų, *rašytinė* priežiūros ataskaita pateikiama šiam aplinkosaugos vertintojui, akreditaciją *arba leidimą* suteikusiai akreditavimo *arba leidimus išduodančiai* įstaigai ir kompetentingai įstaigai, kuriai vertinama organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba kuri įregistravo šią organizaciją. Kilus ginčui, priežiūros ataskaita pateikiama 30 straipsnyje nurodytam akreditavimo *ir leidimus išduodančių* įstaigų *forumui*.

I

25 straipsnis Vertinimo ir tvirtinimo sąlygos

1. Aplinkosaugos vertintojas veikia neviršydamas savo akreditacijos *arba leidimo* ribų ir remdamasis su organizacija sudarytu rašytiniu susitarimu.

Susitarime:
 - a) apibrėžiamas veiklos *sritis*,
 - b) nustatomos sąlygos, kad aplinkosaugos vertintojas galėtų veikti nepriklausomai ir profesionaliai, ir
 - c) organizacija įpareigojama reikiamu mastu bendradarbiauti.
2. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad būtų vienareikšmiškai apibrėžtos organizacijos veiklos sritys ir kad jos atitiktų tikrąją veiklos paskirtymą.

Aplinkosaugos ataskaitoje aiškiai nurodomos įvairios vertinamos ir tvirtinamos organizacijos dalys.
3. Aplinkosaugos vertintojas tikrina 18 straipsnyje išvardytus elementus.
4. Vykdydamas vertinimo ir tvirtinimo veiklą, aplinkosaugos vertintojas tikrina dokumentaciją, lankosi organizacijoje, atlieka *atsitiktinius* patikrinimus ir rengia pokalbius su darbuotojais.
5. Prieš aplinkos vertintojui apsilankant, organizacija jam pateikia pagrindinę informaciją apie organizaciją ir jos veiklą, aplinkosaugos politiką ir programą, organizacijoje veikiančios aplinkosaugos vadybos sistemos aprašą, atliktos aplinkosaugos analizės arba audito duomenis, analizės arba audito ir visų tolesnių korekcinų veiksmų ataskaitą, taip pat aplinkosaugos ataskaitos arba *atnaujintos aplinkosaugos* ataskaitos projektą.
6. Aplinkosaugos vertintojas, remdamasis vertinimo išvadomis, parengia organizacijai *rašytinę* ataskaitą, kurioje nurodoma:

- a) visi klausimai, susiję su aplinkosaugos vertintojo atliktu darbu;
- b) atitiktis visiems šio reglamento reikalavimams aprašas, įskaitant patvirtinamuosius dokumentus, nustatytus faktus ir išvadas.
- c) *pasiekimų ir tikslų palyginimas su ankstesnėmis aplinkosaugos ataskaitomis ir veiksmingumo įvertinimu bei nuolatinio organizacijos veiksmingumo gerinimo vertinimas;*
- d) *techniniai aplinkosaugos analizės, audito metodikos, aplinkosaugos vadybos sistemos arba bet kokios susijusios procedūros trūkumai;*

7. Jei nesilaikoma šio reglamento nuostatų, ataskaitoje **taip pat** nurodoma:

- a) faktai ir išvados, patvirtinantys, kad organizacija neatitinka reikalavimų, ir įrodymai, kuriais šie faktai ir išvados grindžiami;
- b) *prieštaravimai dėl aplinkosaugos ataskaitos arba atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos projektų bei informacija apie pakeitimus arba papildymus, kuriuos reikėtų įtraukti į aplinkosaugos ataskaitą arba atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą.*

■

8. Atlikęs vertinimą aplinkosaugos vertintojas patvirtina organizacijos aplinkosaugos ataskaitą arba *atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą ir pripažįsta*, kad organizacija atitinka šio reglamento reikalavimus, jeigu vertinimo *ir patvirtinimo rezultatuose pripažįstama*, jog:

- a) organizacijos aplinkosaugos ataskaitos arba *atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos* informacija ir duomenys yra patikimi bei teisingi ir atitinka šio reglamento reikalavimus;
- b) *nėra faktų, įrodančių, kad organizacija nesilaiko taikomų su aplinka susijusių teisinių reikalavimų.*

9. Patvirtinęs ataskaitas, aplinkosaugos vertintojas parengia VII priede nurodytą pasirašytą deklaraciją, kuria patvirtinama, kad vertinimas *ir patvirtinimas* buvo *atlikti* laikantis šio reglamento nuostatų.

10. *Vienoje valstybėje narėje akredituoti arba leidimus gavę aplinkosaugos vertintojai gali užsiimti vertinimo ir tvirtinimo veikla kitoje valstybėje narėje, laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.*

Vertinimo ir tvirtinimo veiklos priežiūrą atlieka valstybės narės, kurioje ši veikla bus atliekama, akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga. Apie veiklos pradžią šiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai pranešama laikantis 24 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino.

26 straipsnis

Mažų organizacijų vertinimas ir tvirtinimas

1. *Vykdydamas vertinimo ir tvirtinimo veiklą, aplinkosaugos vertintojas atsižvelgia į mažų organizacijų konkrečius ypatumus, taip pat į šiuos aspektus:*

- a) trumpą komunikacijos grandinę;
 - b) platesnio profilio darbuotojus;
 - c) *mokymą* darbo vietoje;
 - d) gebėjimą greitai prisitaikyti prie pokyčių ir
 - e) ribotą procedūrų dokumentavimą.
2. Aplinkosaugos vertintojas vertinimą ir tvirtinimą atlieka be reikalo nesukeldamas mažoms organizacijoms naštos.
 3. Aplinkosaugos vertintojas atsižvelgia į objektyvius įrodymus, patvirtinančius, kad sistema veiksminga, taip pat į tai, kad organizacijos procedūros yra proporcingos veiklos mastui ir kompleksiskumui, į su veikla susijusio poveikio aplinkai pobūdį ir personalo kvalifikaciją.

27 straipsnis

Vertinimo ir tvirtinimo trečiosiose šalyse sąlygos

1. Vienoje valstybėje narėje akredituoti aplinkosaugos vertintojai gali atlikti trečiojoje šalyje *esančios* organizacijos vertinimą ir tvirtinimą, laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.
2. Likus ne mažiau kaip šešioms savaitėms iki kiekvieno vertinimo ar tvirtinimo trečiojoje šalyje, aplinkosaugos vertintojas pateikia valstybės narės, kurioje organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba yra registruota, akreditavimo ***arba leidimus išduodančiai*** įstaigai informaciją apie savo akreditaciją ***arba leidimą***, taip pat vertinimo ir *tvirtinimo* laiką bei vietą.
3. Vertinimo ir tvirtinimo veiklos priežiūrą atlieka valstybės narės, kurioje akredituotas arba ***leidimą gavo aplinkosaugos vertintojas***, akreditavimo ***arba leidimus išduodanti*** įstaiga. Apie veiklos pradžią ***šiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai*** pranešama ***laikantis 2 dalyje nustatyto termino***.

VI SKYRIUS

Akreditavimo ***ir leidimus išduodančios*** įstaigos

28 straipsnis

Akreditavimas ***ir leidimų išdavimas***

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. **765/2008** 4 straipsnį valstybių narių paskirtos akreditavimo įstaigos yra atsakingos už aplinkosaugos vertintojų akreditaciją ir jų pagal šį reglamentą atliekamos veiklos priežiūrą.
2. ***Valstybės narės pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 4 straipsnį paskiria leidimus išduodančią įstaigą, kuri atsakinga už leidimų išdavimą aplinkosaugos vertintojams bei jų priežiūrą.***
3. ***Valstybės narės gali nuspręsti neleisti suteikti aplinkosaugos vertintojo akreditacijos arba leidimo fiziniais asmenimis.***

4. Aplinkosaugos vertintojų kompetenciją akreditavimo **arba leidimus išduodančios** įstaigos vertina atsižvelgdamos į 20, 21 ir 22 straipsniuose išvardytus elementus, reikšmingus prašomos akreditacijos **arba leidimo** taikymo sričiai.
5. Aplinkosaugos vertintojų akreditacijos **arba leidimo** taikymo sritis apibrėžiama remiantis Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytu ūkinės veiklos klasifikatoriumi. Taikymo sritis apribojama pagal aplinkosaugos vertintojo kompetenciją, prireikus taip pat atsižvelgiama į veiklos apimtį ir sudėtingumą.
6. Akreditavimo **arba leidimus išduodančios** įstaigos nustato tinkamas aplinkosaugos vertintojo akreditacijos **arba leidimo**, atsisakymo suteikti akreditaciją **arba leidimą**, akreditacijos **arba leidimo** sustabdymo ir panaikinimo bei aplinkosaugos vertintojo priežiūros procedūras.

Šiose procedūrose numatomi suinteresuotųjų šalių, įskaitant kompetentingas įstaigas **ir organizacijoms atstovaujančius organus**, pastabų apie paraiškas pateikusius ir akredituotus **arba leidimus gavusius** aplinkosaugos vertintojus svarstymo mechanizmai.

7. Jei akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga atsisako suteikti akreditaciją **arba leidimą**, aplinkosaugos vertintojui pranešamos tokio sprendimo priežastys.
8. Akreditavimo **arba leidimus išduodančios** įstaigos sudaro, tikslina ir atnaujina aplinkosaugos vertintojų ir jų akreditacijos **arba leidimo** taikymo sričių valstybėse narėse sąrašą ir kas mėnesį **tiesiogiai arba per nacionalines institucijas, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė**, praneša apie šio sąrašo pakeitimus Komisijai bei valstybės narės, kurioje įsisteigusi akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga, kompetentingai įstaigai.
9. Vadovaudamasi veiklos stebėsenos taisyklėmis ir procedūromis, nustatytomis Reglamento (EB) Nr. 765/2008 5 straipsnio 3 dalyje, akreditavimo įstaiga **ir leidimus išduodanti** įstaiga, **pasikonsultavusios** su atitinkamu aplinkosaugos vertintoju, parengia priežiūros ataskaitą, jei nusprendžia, kad:
 - a) aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų organizacijos atitiktį šio reglamento reikalavimams;
 - b) aplinkosaugos vertintojas vertinimo ir tvirtinimo veiklą atliko pažeisdamas vieną ar kelis šio reglamento *reikalavimus*.

Ši ataskaita pateikiama valstybės narės, kurioje organizacija registruota arba pateikė registracijos paraišką, kompetentingai įstaigai ir prireikus akreditaciją **arba leidimą** suteikusiai akreditavimo **arba leidimus išduodančiai** įstaigai.

29 straipsnis

Akreditacijos **ir leidimo** sustabdymas ir panaikinimas

1. Sustabdant arba **panaikinant akreditaciją arba leidimą**, būtina konsultuotis su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant aplinkosaugos vertintoją, siekiant pateikti akreditavimo **arba leidimus išduodančiai įstaigai** būtiną informaciją sprendimui priimti.
2. Akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga informuoja aplinkosaugos vertintoją apie taikytų priemonių priežastis ir prireikus apie klausimo svarstymą su kompetentinga vykdymo priežiūros institucija.

3. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar pažeidimo pobūdį ir apimtį, akreditacija **arba leidimas** sustabdoma **(-as)** arba **panaikinama (-as)**, kol užtikrinama, kad vertintojas atitinka šio reglamento reikalavimus.
4. Akreditacijos **arba leidimo** galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu akreditavimo **arba leidimus išduodanti** įstaiga gauna pakankamai informacijos, kad aplinkosaugos vertintojas laikosi šio reglamento reikalavimų.

30 straipsnis

Akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų **forumas**

1. **Įsteigiamas forumas, kurį sudaro** visų valstybių narių **visos** akreditavimo **ir leidimus išduodančios** įstaigos **ir kuris** susitinka ne rečiau kaip kartą per metus, dalyvaujant Komisijos atstovui (|| akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų **forumas**).
2. Akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų **forumo** tikslas – užtikrinti *suderintas* procedūras, susijusias su:
 - a) aplinkosaugos vertintojų akreditacija pagal šį reglamentą, įskaitant atsisakymą suteikti akreditaciją, jos galiojimo sustabdymą ir *panaikinimą*;
 - b) akredituotųjų vertintojų veiklos priežiūra.
3. Akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų **forumas** rengia rekomendacijas akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų kompetencijos klausimais.
4. Akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų **forumas** priima darbo tvarkos taisykles.
5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos rekomendacijos ir 4 dalyje nurodytos darbo tvarkos taisyklės pateikiamos Komisijai.
6. **Rekomendaciniai dokumentai, kuriuose nurodomos akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumo patvirtintos derinimo procedūros, Komisijos siūlomi tvirtinti kaip tinkami dokumentai pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.**

Šie dokumentai turi būti skelbiami viešai.

31 straipsnis

Akreditavimo **ir leidimus išduodančių** įstaigų tarpusavio vertinimas

1. Tarpusavio **vertinimas, susijęs** su aplinkosaugos vertintojų akreditacija **ir leidimų jiems išdavimu** pagal šį reglamentą, kurį rengia || **akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas, atliekamas reguliariai ir ne rečiau kaip kas ketverius metus ir jį sudaro 28 ir 29 straipsniuose nurodytų** taisyklių ir procedūrų **įvertinimas**.

Tarpusavio vertinimą atlieka visos akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos.

2. || **Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas reguliariai** pateikia Komisijai **ir pagal 49 straipsnio 1 dalį įsteigtam komitetui** tarpusavio vertinimo ataskaitą.

Tokia ataskaita skelbiama viešai, *kai ją patvirtina akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas ir 1 dalyje nurodytas komitetas.*

VII SKYRIUS

Valstybėms narėms taikomos taisyklės

32 straipsnis

Pagalba organizacijoms, *susijusi su aplinkos teisės aktų reikalavimų laikymusi*

1. Valstybės narės **užtikrina**, kad **organizacijos galėtų naudotis** informacija ir pagalba, **susijusia** su tos valstybės narės aplinkos teisės aktų reikalavimais.
2. Pagalbą sudaro:
 - a) informacija apie taikomus su aplinka *susijusius teisinius* reikalavimus;
 - b) *kompetentingų* vykdymo priežiūros *institucijų nurodymas konkrečių* aplinkos teisės aktų **reikalavimų, kurie nustatyti kaip taikomi**, atveju;

3. Valstybės narės gali perduoti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą užduotį kompetentingoms įstaigoms arba bet kuriai kitai įstaigai, **turinčiai reikiamų žinių ir reikiamų išteklių užduočiai atlikti.**

4. Valstybės narės užtikrina, kad vykdymo priežiūros institucijos atsakytų **bent į mažų** organizacijų užklausas dėl joms taikomų su aplinka susijusių *teisinių* reikalavimų, kurie priklauso jų kompetencijai, ir suteiktų toms organizacijoms informaciją apie **būdus, kaip įrodyti, kad organizacija atitinka reikiamus teisinius** reikalavimus;
5. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos vykdymo priežiūros institucijos praneštų kompetentingai įstaigai, įregistravusiai organizaciją, apie tai, kad įregistruota organizacija neatitinka **taikomų su aplinka susijusių teisinių** reikalavimų.

Kompetentinga vykdymo priežiūros institucija apie tai praneša kompetentingai įstaigai kuo skubiau ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį po to, kai buvo nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų.

33 straipsnis

AVAS propagavimas

1. Valstybės narės **kartu su kompetentingomis įstaigomis, vykdymo priežiūros institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, propaguoja** AVAS sistemą, **atsižvelgdamos į 34–38 straipsniuose nurodytą veiklą.**
2. **Šiuo tikslu valstybės narės gali parengti propagavimo strategiją.**
3. **Pagal 2 dalį parengta strategija reguliariai persvarstoma.**

34 straipsnis
Informavimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių informacijai teikti:
 - a) visuomenei apie AVAS tikslus ir *pagrindines sudedamąsias dalis*;
 - b) *organizacijoms apie šio reglamento turinį*.
2. Valstybės narės *atitinkamais atvejais* ■ *naudoja* specializuotus leidinius, vietos spaudą, reklamines kampanijas arba kitas funkcinės priemonės, siekdamos labiau supažindinti visuomenę su AVAS.

Valstybės narės gali bendradarbiauti visų pirma su pramonės ir vartotojų asociacijomis, aplinkosaugos organizacijomis, profesinėmis sąjungomis, vietos institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

■

35 straipsnis
Propagavimo priemonės

1. Valstybės narės *vykdo* AVAS propagavimo *veiklą*. *Ši veikla gali būti*:
 - a) *visų suinteresuotųjų šalių skatinimas keistis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais* AVAS srityje;
 - b) *veiksmingų* AVAS propagavimo *priemonių kūrimas ir bendras jų taikymas* su organizacijomis;
 - c) *techninės pagalbos teikimas organizacijoms apibrėžiant ir įgyvendinant savo su AVAS susijusių* rinkodaros *veiklą*;
 - d) *organizacijų partnerystės skatinimas* siekiant propaguoti AVAS.
2. *Logotipą be registracijos numerio gali naudoti kompetentingos įstaigos, akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos, nacionalinės institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai rinkodaros ir propagavimo tikslais, susijusiais su AVAS. Tokiais atvejais naudojamas V priede pateiktas AVAS logotipas neturi sudaryti įspūdžio, kad naudotojas yra įregistruotas, jeigu taip nėra.*

36 straipsnis
Mažų organizacijų skatinimas taikyti sistemą

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad *skatintų mažas organizacijas taikyti* sistemą, *inter alia*:

- 1) *sudarydamos* palankesnes galimybes gauti informaciją ir naudotis specialiai joms pritaikytais *paramos* fondais,
- 2) *užtikrindamos sistemos taikymą skatinančias, normos ribas atitinkančias registracijos* rinkliavas;

- 3) skatindamos taikyti techninės pagalbos priemonės ■ .

37 straipsnis

Grupių ir pakopinis metodas

1. Valstybės narės **skatina vietos valdžios institucijas, bendradarbiaujant** su pramonės asociacijomis, prekybos rūmais ir **kitomis suinteresuotomis šalimis, teikti** specialią paramą organizacijų grupėms ■ , kad jos atitiktų 4, 5 ir 6 straipsniuose nurodytus registracijos reikalavimus.

Kiekviena iš grupės organizacijų turi būti atskirai įregistruota.

2. Valstybės narės **skatina** organizacijas įgyvendinti aplinkosaugos vadybos sistemą. Visų pirma jos ragina **taikyti pakopinį metodą, skatinantį** užsiregistruoti AVAS.
3. **Pagal 1 ir 2 dalį nustatytos** sistemos ir programos turi veikti taip, kad ją taikančios organizacijos, ypač mažosios įmonės, išvengtų nereikalingų išlaidų.

38 straipsnis

AVAS ir kitos Bendrijos ■ politikos kryptys bei priemonės

1. **Nepažeisdamas Bendrijos teisės aktų**, valstybės narės **svarsto**, kaip:
- a) į registraciją AVAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti rengiant naujus teisės aktus;
 - b) registraciją AVAS pagal šį reglamentą galima naudoti kaip priemonę taikant ir **vykdant** teisės aktus;
 - c) **į registraciją AVAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti vykdant viešuosius ir kitus pirkimus.**
2. Nepažeisdamas Bendrijos teisės aktų, ypač konkurencijos, apmokestinimo ir valstybės pagalbos nuostatų, valstybės narės prireikus imasi priemonių, palengvinančių sąlygas organizacijoms registruotis AVAS arba tęsti registraciją.

Šios priemonės gali **apimti, inter alia** ■ :

- a) reguliavimo nuostatų **mažinimą**, kad AVAS įregistruota organizacija būtų laikoma atitinkančia tam tikrus su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimus, įtvirtintus kituose kompetentingų įstaigų nurodytuose teisės aktuose;
- b) **geresnę reglamentavimą**, t. y. keičiant kitas teisės priemones, kad būtų pašalinta, sumažinta arba supaprastinta AVAS taikančioms organizacijoms tenkanti našta, siekiant paskatinti veiksmingą rinkų veikimą ir pagerinti konkurencingumą.

39 straipsnis

■ Rinkliavos

1. Valstybės narės **gali imti rinkliavas atsižvelgdamos** į:
- a) išlaidas, kurias pagal 32 straipsnį valstybių narių paskirtos arba šiuo tikslu įsteigtos įstaigos patyrė teikdamos informaciją ir pagalbą organizacijoms;

- b) išlaidas, patirtas akredituojant aplinkosaugos *vertintojus*, **išduodant jiems leidimus ir atliekant jų priežiūrą** ;
- c) *kompetentingų įstaigų* patirtas registracijos, **registracijos tęsimo, sustabdymo ir panaikinimo** išlaidas, taip pat papildomas už Bendrijos ribų veikiančių organizacijų patirtas **šių procedūrų** administravimo išlaidas.

Šios rinkliavos negali viršyti *priimtino dydžio* ir turi būti proporcingos organizacijos dydžiui ir atlikto darbo apimčiai.

- 2. Valstybės narės **užtikrina, kad organizacijos būtų informuotos apie visas taikomas rinkliavas.**

40 straipsnis Nuostatų nesilaikymas

- 1. Tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento nuostatų, valstybės narės imasi reikiamų teisinių arba administracinių priemonių.
- 2. Valstybės narės imasi veiksmingų priemonių, užkertančių kelią naudoti AVAS logotipą pažeidžiant šio reglamento nuostatas.

Gali būti taikomos nuostatos, įgyvendintos pagal 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje¹.

41 straipsnis Informacijos ir ataskaitų teikimas Komisijai

- 1. **Valstybės narės informuoja Komisiją apie kompetentingų įstaigų ir akreditavimo bei leidimus išduodančių įstaigų struktūrą ir su jų veikla susijusias procedūras bei prireikus atnaujina šią informaciją.**
- 2. Valstybės narės **kas dvejus metus** teikia Komisijai **atnaujintą informaciją** apie priemones, kurių ėmėsi pagal šį reglamentą.

Šiose ataskaitose valstybės narės atsižvelgia į naujausią Komisijos ataskaitą, pagal 47 straipsnį pateiktą Europos Parlamentui *ir Tarybai*.

VIII SKYRIUS Europos Komisijai taikomos taisyklės

42 straipsnis Informavimas

- 1. Komisija **teikia informaciją:**
 - a) visuomenei apie AVAS tikslus ir *pagrindines sudedamąsias dalis*;

¹ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

b) organizacijoms apie šio reglamento turinį.

2. Komisija tvarko ir užtikrina viešą prieigą prie:

- a) aplinkosaugos vertintojų ir AVAS registruotų organizacijų registro;
- b) aplinkosaugos ataskaitų ir elektroninės duomenų bazės;
- c) **geriausios praktikos pavyzdžių AVAS srityje, inter alia, veiksmingų AVAS propagavimo priemonių ir techninės pagalbos organizacijoms pavyzdžių, duomenų bazės;**
- d) **Bendrijos išteklių, skirtų AVAS įgyvendinimui ir susijusiems projektams bei veiklai finansuoti, sąrašą.**

43 straipsnis

Bendradarbiavimas ir koordinavimas

- 1. Komisija **atitinkamai skatina** valstybių narių bendradarbiavimą visų pirma, kad visoje Bendrijoje vienodai ir nuosekliai būtų taikomos taisyklės, susijusios su:
 - a) organizacijų registracija;
 - b) aplinkosaugos vertintojais;
 - c) 32 straipsnyje nurodyta informacija ir pagalba.
- 2. Nepažeisdamos Bendrijos viešųjų pirkimų teisės aktų, Komisija ir kitos Bendrijos institucijos bei organai, rengdami rangos ir paslaugų sutarčių vykdymo sąlygas, prireikus remiasi AVAS ar kitomis pagal 45 straipsnį pripažintomis arba lygiavertėmis aplinkosaugos vadybos sistemomis.

44 straipsnis

AVAS integravimas į kitas Bendrijos politikos sritis ir priemones

Komisija svarsto, kaip:

- 1) **į registraciją AVAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti rengiant naujus teisės aktus ir tikslinant galiojančius teisės aktus, visų pirma mažinant reguliavimo nuostatas ir taikant geresnio reglamentavimo principą, kaip numatyta 38 straipsnio 2 dalyje;**
- 2) **registraciją AVAS pagal šį reglamentą galima naudoti kaip priemonę taikant ir vykdant teisės aktus.**

45 straipsnis

Santykis su kitomis aplinkosaugos vadybos sistemomis

- 1. Valstybės narės gali pateikti Komisijai rašytinį prašymą pripažinti esamas aplinkosaugos vadybos sistemas ar jų dalis, kurios yra patvirtintos pagal tinkamas nacionaliniu arba regionų lygiu pripažintas sertifikavimo procedūras, atitinkančiomis šio reglamento reikalavimus.
- 2. Valstybės narės savo prašyme nurodo konkrečias tokios aplinkosaugos vadybos sistemos dalis ir atitinkamus šio reglamento reikalavimus.

3. Valstybės narės pateikia įrodymus, patvirtinančius, kad visos konkrečios tų aplinkosaugos vadybos *sistemos* dalys atitinka šio reglamento reikalavimus.
4. Išnagrinėjusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą ir remdamasi 49 straipsnio 2 dalyje nustatyta procedūra, Komisija pripažįsta konkrečias aplinkosaugos vadybos sistemos dalis bei sertifikavimo įstaigoms keliamus akreditacijos *arba leidimo išdavimo* reikalavimus, jei mano, kad valstybė narė:
 - a) savo prašyme pakankamai aiškiai nurodė konkrečias aplinkosaugos vadybos sistemos dalis ir atitinkamus šio reglamento reikalavimus;
 - b) pateikė pakankamų įrodymų, patvirtinančių, kad visos konkrečios aplinkosaugos vadybos sistemų dalys atitinka šio reglamento reikalavimus.
5. Informaciją apie pripažintas aplinkosaugos vadybos sistemas, įskaitant I priede nurodytus konkrečius joms taikomus AVAS skyrius, ir pripažintus akreditacijos *arba leidimo išdavimo* reikalavimus Komisija skelbia Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

46 straipsnis

■ Informacinių dokumentų *ir vadovų* rengimas

Komisija, *pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, parengia konkretiems sektoriams skirtus informacinius dokumentus, kurie apima:*

- a) gerąją aplinkosaugos vadybos patirtį ■
- b) aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius konkrečiuose sektoriuose;
- c) *tam tikrais atvejais pažangos kriterijus ir veiksmingumą nustatančias klasifikavimo sistemas.*

Be to, Komisija gali parengti informacinius dokumentus, kuriais galėtų naudotis įvairūs sektoriai.

2. *Komisija atsižvelgia į galiojančius informacinius dokumentus ir aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, parengtus pagal kitą Bendrijos aplinkosaugos politiką ir priemones ar tarptautinius standartus.*
3. *Iki 2010 m. pabaigos Komisija parengia darbo planą, kuriame išdėstomas preliminarus sąrašas sektorių, kuriems bus teikiama pirmenybė rengiant atskirus ir bendrus informacinius dokumentus.*

Šis darbo planas skelbiamas viešai ir reguliariai atnaujinamas.

4. *Komisija, bendradarbiaudama su kompetentingų įstaigų forumu, parengia ne Bendrijoje veikiančių organizacijų registravimo vadovą.*
5. *Komisija paskelbia naudojimo vadovą, kuriame numatytos dalyvavimo AVAS pakopos.*

Šis vadovas parengiamas visomis Bendrijos oficialiosiomis kalbomis ir skelbiamas internete.

6. *Pagal 1 ir 4 dalis parengti dokumentai priimami.* Šios priemonės, kuriomis iš dalies

keičiamos neesminės šio reglamento nuostatos jį papildant, priimamos laikantis 49 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

47 straipsnis
Ataskaitų rengimas

Kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje nurodomi veiksmai ir priemonės, kurių imtasi pagal šį skyrių, ir iš valstybių narių pagal **41 straipsnį** gautą informaciją.

Šioje ataskaitoje pateikiamas sistemos poveikio aplinkai ir su dalyvių skaičiumi susijusių tendencijų įvertinimas.

IX SKYRIUS
Baigiamosios nuostatos

48 straipsnis
Priedų pakeitimai

1. *Jei būtina ar tinkama*, Komisija gali iš dalies keisti priedus, atsižvelgdama į taikant AVAS sukaupą patirtį, jei nustatomas poreikis tiksliau apibrėžti AVAS reikalavimus, ir į tarptautinių standartų pakeitimus arba naujus standartus, kurie reikšmingi šio reglamento veiksmingumui.
2. Šios priemonės, kuriomis siekiama iš dalies keisti neesmines šio reglamento dalis, priimamos laikantis 49 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

49 straipsnis
Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas.
2. *Darant nuorodą* į šią dalį, taikoma Tarybos sprendimo 1999/468/EB 3 straipsnyje nustatyta patariamoji procedūra, laikantis *minėto* sprendimo 7 straipsnio 3 dalies ir 8 straipsnio.
3. Jeigu nuoroda daroma į šią straipsnio dalį, taikomos Tarybos sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalių ir 7 straipsnio nuostatos, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

50 straipsnis
Peržiūra

Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams po reglamento įsigaliojimo Komisija peržiūri AVAS, atsižvelgdama į taikant sistemą sukaupą patirtį ir į tarptautines tendencijas. Ji atsižvelgia į Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 47 straipsnį teikiamas ataskaitas.

51 straipsnis
Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Panaikinami šie teisės aktai:

- a) 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS)¹,
- b) 2001 m. *rugsėjo 7 d.* Komisijos sprendimas 2001/681/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) įgyvendinimo gairių²,
- c) 2006 m. kovo 1 d. Komisijos sprendimas Nr. 2006/193/EB, nustatantis EMAS emblemos naudojimo išskirtiniais atvejais ant vežimo ir tretinių pakuočių taisyklės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 761/2001³,
- d) **2006 m. vasario 3 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 196/2006, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 I priedą, siekiant atsižvelgti į Europos standartą EN ISO 14001:2004, ir panaikinantį Sprendimą 97/265/EB⁴,**
- e) **2007 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimas 2007/747/EB dėl sertifikavimo tvarkos pripažinimo pagal 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) 9 straipsnį, ir panaikinantį Sprendimą 97/264/EB⁵.**

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies taikomos *antra, trečia ir ketvirta* šios dalies *pastraipos*.

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 įsteigtos nacionalinės akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos tęsia savo veiklą. Valstybės narės koreguoja procedūras, kurių laikosi akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos, vadovaudamosi šio reglamento nuostatomis. Valstybės narės per ***dvyliką mėnesių*** nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos užtikrina, *kad šios sistemos pradėtų visapusiškai veikti*.

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 įregistruotos organizacijos lieka AVAS registre. Per kitą *organizacijos* vertinimą aplinkosaugos vertintojas visų pirma tikrina, ar *ji* atitinka naujus šio reglamento reikalavimus. Jei kitas vertinimas atliekamas anksčiau negu po šešių mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, kito vertinimo terminas, pritarus aplinkosaugos vertintojui ir kompetentingoms įstaigoms, gali būti pratęstas šešiais mėnesiais.

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 akredituoti aplinkosaugos vertintojai gali tęsti savo veiklą, laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.

3. Nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal VIII priede pateiktą atitikties lentelę.

52 straipsnis
Įsigaliojimas

¹ OL L 114, 2001 4 24, p. 1.

² OL L 247, 2001 9 17, p. 24.

³ OL L 70, 2006 3 9, p. 63.

⁴ **OL L 32, 2006 2 4, p. 4.**

⁵ **OL L 303, 2007 11 21, p. 37.**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta || ...,

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

I PRIEDAS

APLINKOSAUGOS ANALIZĖ

Aplinkosaugos analizė apima tokius aspektus:

1. *Nustatomi su aplinka susiję teisiniai reikalavimai, kurie yra taikomi organizacijai.*
Organizacija ne tik *sudaro* taikomų teisinių reikalavimų sąrašą, bet ir *nurodo*, kaip *galima* įrodyti, *kad ji* laikosi įvairių reikalavimų.
2. *Nustatomi visi tiesioginiai ir netiesioginiai aplinkosaugos aspektai, darantys reikšmingą poveikį aplinkai, jie atitinkamai kokybiškai ir kiekybiškai apibrėžiami ir sudaromas reikšmingų aspektų sąrašas.*

Vertindama aplinkosaugos aspekto reikšmingumą, organizacija *atsižvelgia į*:

- a) *galimybę sukelti žalą aplinkai;*
- b) *vietos, regiono arba pasaulio aplinkos pažeidžiamumą;*
- c) *aspekto ar jo poveikio mastą, atvejų skaičių, dažnį ir grįžtamumą;*
- d) *tai, ar yra susijusių aplinkos teisės aktų ir kokie jų reikalavimai;*
- e) *svarbą suinteresuotiesiems subjektams ir organizacijos darbuotojams.*

a) Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai

Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai yra susiję su pačios organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, *kurių valdymą ji tiesiogiai kontroliuoja.*

Visos organizacijos turi *atsižvelgti į* tiesioginius savo veiklos aspektus.

Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai yra susiję su toliau išvardytais dalykais (bet ne tik jais):

- a) *teisiniais reikalavimais ir leidimų apribojimais;*
- b) *teršalų išmetimu į atmosferą;*
- c) *teršalų išleidimu į vandenį;*
- d) *kietųjų ir kitokių atliekų (visų pirma pavojingų atliekų) gamyba, perdirbimu, pakartotiniu naudojimu, transportavimu ir šalinimu;*
- e) *žemės naudojimu ir jos tarša;*
- f) *gamtos išteklių ir žaliavų (įskaitant energiją) naudojimu;*
- g) *priedų ir priedėlių, bei pusfabrikačių naudojimu;***
- h) vietinio masto problemomis (triukšmu, vibracija, kvapu, dulkėmis, vaizdu ir t. t.);*
- i) transporto klausimais (vežant prekes ir teikiant paslaugas);*

- j) ekologinių avarių ir poveikio aplinkai, kurie *atsiranda ar gali atsirasti* dėl incidentų, avarių ir galimų ekstremalių situacijų, grėsme;
- k) poveikiu biologinei įvairovei.

b) Netiesioginiai aplinkosaugos aspektai

Netiesioginiai aplinkosaugos aspektai gali būti organizacijos ir trečiųjų šalių sąveikos rezultatas; organizacija, norinti būti įregistruota AVAS, gali daryti tam tikrą įtaką *tokiai sąveikai*.

Svarbu, kad nepramoninės organizacijos, pavyzdžiui, *vietos* valdžios institucijos arba finansų *įstaigos*, taip pat *atsižvelgtų į* su jų pagrindine veikla susijusius aplinkosaugos aspektus. Tik su organizacijos teritorija ir infrastruktūra susijusių aplinkosaugos aspektų aprašo nepakanka.

Tai gali būti šie aspektai (bet ne tik šie):

- a) klausimai, susiję su produkto būvio ciklu (projektavimas, sukūrimas, pakavimas, transportavimas, naudojimas ir atliekų *utilizavimas* ir (arba) šalinimas);
- b) *kapitalo* investicijos, paskolų teikimas ir draudimo paslaugos;
- c) naujos rinkos;
- d) paslaugų pasirinkimas ir jų struktūra (pvz., transportas arba viešojo maitinimo verslas);
- e) administraciniai ir planavimo sprendimai;
- f) produkcijos *asortimento struktūra*;
- g) rangovų, subrangovų ir tiekėjų aplinkosauginis veiksmingumas ir *praktika*.

Organizacijos turi galėti įrodyti, kad *reikšmingi* aplinkosaugos aspektai, susiję su jų *taikomomis viešųjų pirkimų procedūromis*, yra nustatyti ir kad jų valdymo sistemoje *atsižvelgiama į su šiais aspektais susijusį reikšmingą poveikį*. **Organizacija turėtų stengtis užtikrinti, kad tiekėjai ir organizacijos vardu veikiantys subjektai, vykdydami veiklą pagal sutartį, laikytųsi organizacijos aplinkosaugos politikos.**

Organizacija turi įvertinti, kiek įtakos ji *gali turėti* šiems netiesioginiams aplinkosaugos aspektams ir kokių priemonių ji gali imtis poveikiui mažinti.

3. Poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo kriterijų apibūdinimas

Organizacija *apibrėžia* savo veiklos, produktų ir paslaugų aplinkosaugos aspektų reikšmingumo vertinimo kriterijus, kad galėtų nustatyti, kurie iš šių aspektų daro reikšmingą poveikį aplinkai.

Rengdama kriterijus, organizacija atsižvelgia į Bendrijos teisės aktus; kriterijai turi būti išsamūs, atkuriami, viešai *skelbiami*, ir turi būti *įmanoma* nepriklausomai juos patikrinti.

Nustatant organizacijos aplinkosaugos aspektų reikšmingumo vertinimo kriterijus, gali būti *atsižvelgiama į tokius klausimus* (bet ne tik juos):

- a) informacija apie aplinkos būklę, siekiant nustatyti, kokia organizacijos veikla, kokie produktai ir kokios paslaugos gali *daryti poveikį* aplinkai;
- b) organizacijos turimi duomenys apie medžiagų ir energijos sąnaudas, į aplinką išleidžiamus teršalus, atliekas ir į atmosferą išmetamus teršalus *aplinkai keliamo pavojaus* atžvilgiu;
- c) suinteresuotųjų šalių nuomonės;
- d) reglamentuojama organizacijos *veikla aplinkosaugos srityje* ;
- e) *veikla viešųjų* pirkimų *srityje*;
- f) organizacijos produktų projektavimas, kūrimas, gamyba, platinimas, priežiūra, panaudojimas, pakartotinis naudojimas, perdirbimas ir šalinimas;
- g) organizacijos veikla, *dėl kurios patiriama daugiausia su aplinkos apsauga susijusių išlaidų ir dėl kurios suteikiama daugiausia naudos aplinkai*.

Vertindama savo veiklos poveikio aplinkai reikšmę, organizacija apsversto ne tik įprastines veiklos sąlygas, bet ir veiklos pradžios bei jos nutraukimo sąlygas ir *realiai* prognozuojamas avarines sąlygas. Būtina atsižvelgti į buvusią, dabartinę ir planuojamą veiklą.

- 4. *Visos taikomos aplinkosaugos vadybos praktikos* ir procedūrų analizė
- 5. Ankstesnių incidentų tyrimo rezultatų vertinimas

II PRIEDAS

Aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai

ir

papildomi AVAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai

AVAS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai atitinka EN ISO 14001:2004 standarto 4 skirsnyje *nustatytus reikalavimus*. Šie reikalavimai pateikiami kairėje lentelės skiltyje, kuri yra šio priedo A dalis.

Be to, AVAS registruotos organizacijos turi išspręsti keletą papildomų klausimų, tiesiogiai susijusių su kai kuriais *EN ISO 14001:2004 standarto 4 skirsnio* elementais. Tokie papildomi reikalavimai yra *išvardyti* dešinėje lentelės skiltyje; ji yra šio priedo B dalis.

A dalis	B dalis
aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	<i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (AVAS) taikančios organizacijos turi atitikti tarptautinio standarto EN ISO 14001:2004 reikalavimus, kurie yra nurodyti Europos standarto 4 skirsnyje¹ ir išsamiai pateikiami toliau: A. <i>Aplinkosaugos</i> vadybos sistemos reikalavimai A.1. Bendrieji reikalavimai Organizacija turi sukurti, įforminti dokumentais, įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolatos gerinti <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemą pagal šio tarptautinio standarto reikalavimus ir apibrėžti, kaip ji įvykdys šiuos reikalavimus. Organizacija turi nustatyti ir įforminti dokumentais savo <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos taikymo sritį. A.2. Aplinkos apsaugos politika Aukščiausioji organizacijos vadovybė turi apibrėžti organizacijos aplinkos apsaugos politiką ir užtikrinti, kad nustatytoje aplinkos apsaugos vadybos sistemos	

¹ Šiame priede pateiktas tekstas naudojamas Europos standartizacijos komitetui leidus. Visą tekstą galima įsigyti iš nacionalinių standartizacijos įstaigų, kurių sąrašas pateikiamas šiame priede. Draudžiama platinti šį priedą komerciniais tikslais.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
taikymo srityje politika: a) atitinka organizacijos veiklą, produktų ir paslaugų pobūdį, mastą ir poveikį aplinkai; b) apima nuolatinio gerinimo ir taršos prevencijos įsipareigojimus; c) apima įsipareigojimus laikytis su organizacijos aplinkos apsaugos aspektais susijusių taikomų teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima; d) suteikia pagrindą aplinkos apsaugos tikslams ir užduotims nustatyti bei peržiūrėti; e) įforminta dokumentu, įgyvendinama ir prižiūrima; f) pateikta susipažinti visiems asmenims, dirbantiems organizacijai arba jos vardu; ir g) prieinama visuomenei. A.3. Planavimas A.3.1. Aplinkos apsaugos aspektai Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip a) nustatytoje <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos taikymo srityje identifikuoti jos veiklą, produktų ar paslaugų aplinkos apsaugos aspektus, kuriuos ji gali valdyti ir kuriems ji gali daryti įtaką, atsižvelgdama į planuotą ar naują plėtrą arba naujas ar modifikuotas veiklas, produktus ir paslaugas; and b) apibrėžti tuos aspektus, kurie daro arba gali daryti reikšmingą poveikį (-ius) aplinkai (t.y. reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus). Organizacija šią informaciją turi įforminti dokumentais ir nuolat atnaujinti. Organizacija turi užtikrinti, kad į reikšmingus	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
A.3.3. Tikslai, užduotys ir programa (-os) Organizacija atitinkamoms funkcijoms ir lygmenims turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti dokumentais įformintus aplinkos apsaugos tikslus ir užduotis. Tikslai ir užduotys, ten kur realu, turi būti išmatuojami ir derėti su aplinkos apsaugos politika, įskaitant taršos prevencijos, taikomų teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima, laikymosi ir nuolatinio gerinimo įsipareigojimus. Nustatydamą ir peržiūrėdamą savo tikslus ir užduotis, organizacija turi atsižvelgti į teisinius reikalavimus ir kitus reikalavimus, kuriuos ji prisiima, bei į savo reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus. Organizacija taip pat turi skaitytis su savo technologijos galimybėmis, savo finansiniais, veiklos ir verslo reikalavimais bei suinteresuotų šalių požiūriu.	Organizacijos, siekiančios būti įregistruotos AVAS, turi galėti įrodyti, kad jos: 1) atlikusios I priede numatytą aplinkosaugos analizę nustatė visus organizacijai taikomus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus ir žino jų pasekmes organizacijai; 2) užtikrina teisinę atitiktį aplinkos teisės aktų reikalavimams, įskaitant leidimus ir leidimų apribojimus ir and 3) turi procedūras, kurias taikydama organizacija gali užtikrinti nuolatinę atitiktį šiems reikalavimams.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai</i>
Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti programą (-as) savo aplinkos apsaugos tikslams pasiekti ir užduotims įvykdyti. Programa (-os) turi apimti: a) atsakomybės už tikslų ir užduočių pasiekimą pagal organizacijos funkcijas ir lygmenis paskyrimą; ir b) įgyvendinimo priemones ir jų įvykdymo terminus.	<i>B.3. Veiksmingumas</i> 1) Organizacijos turi sugebėti įrodyti, kad vadybos sistemoje ir atliekant audito procedūras atsižvelgiama į faktinį organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą, susijusį su tiesioginiais ir netiesioginiais aspektais, nustatytais atliekant aplinkosaugos analizę pagal I priedą. 2) Organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo įvertinimas atsižvelgiant į jos tikslus ir užduotis yra sudėtinė vadovybinės analizės dalis. Organizacija taip pat įsipareigoja nuolat gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą. Šiuo tikslu ji gali savo veiklą grįsti vietos, regioninėmis ir nacionalinėmis aplinkosaugos programomis.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
A.4. Įgyvendinimas ir vykdymas A.4.1. Ištekiai, pareigos, atsakomybė ir įgaliojimai Vadovybė turi garantuoti išteklius, būtinus <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemai sukurti, įgyvendinti, prižiūrėti ir gerinti. Ištekiai apima žmogiškuosius išteklius ir specializuotus įgūdžius, organizacinę infrastruktūrą, techniką ir finansinius išteklius. Pareigos, atsakomybė ir įgaliojimai turi būti apibrėžti, įforminti dokumentais ir apie tai pranešta, siekiant palengvinti efektyvią aplinkos apsaugos vadybą. Aukščiausioji organizacijos vadovybė turi paskirti vadovybės atstovą (-us), kuris (-ie), nepaisant kitų atsakomybių, turi turėti apibrėžtas pareigas, atsakomybę ir įgaliojimus: a) užtikrinti, kad aplinkos apsaugos vadybos sistema yra sukurta, įgyvendinta ir prižiūrima pagal šio tarptautinio standarto reikalavimus; b) teikti aukščiausiosios vadovybės analizei informaciją apie <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos veiksmingumą, įskaitant rekomendacijas, kaip ją gerinti. A.4.2. Kompetencija, mokymas ir supratimas	3) Tikslų ir užduočių įgyvendinimo priemonės negali būti aplinkosaugos tikslai. Jeigu organizacija veikia vienoje arba daugiau vietų, kiekviena vieta, kuriai taikoma AVAS, turi atitikti visus AVAS reikalavimus, įskaitant nuolatinį aplinkosauginio veiksmingumo gerinimą, kaip apibrėžta šio reglamento 2 straipsnio 2 dalyje. B.4. Darbuotojų dalyvavimas

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai</i>
Organizacija turi užtikrinti, kad visi asmenys, dirbantys jai arba jos vardu ir atliekantys darbus, kurie gali daryti žymų poveikį aplinkai, kaip yra identifikavusi organizacija, yra kompetentingi, t.y. turi tinkamą išsilavinimą, mokymą ar patirtį. Organizacija turi išsaugoti susijusius įrašus. Organizacija turi nustatyti su savo aplinkos apsaugos aspektais ir savo <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistema susijusių mokymų poreikius. Ji turi suteikti mokymą arba imtis kitų veiksmų šiems poreikiams patenkinti ir turi išsaugoti susijusius įrašus. Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kad asmenys, dirbantys jai arba jos	1) Organizacija turėtų pripažinti, kad aktyvus darbuotojų dalyvavimas yra sėkmingo nuolatinio aplinkosaugos gerinimo varomoji jėga ir prielaida, <i>vienas iš pagrindinių aplinkosauginio veiksmingumo gerinimo išteklių</i> ir tinkamas būdas sėkmingai įtvirtinti aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą organizacijoje. 2) Sąvoka „<i>darbuotojų dalyvavimas</i>“ apima <i>atskirų darbuotojų ir jų atstovų dalyvavimą</i> bei <i>jų informavimą</i>. Todėl turėtų būti taikoma visų lygmenų darbuotojų dalyvavimo sistema. Organizacija turėtų pripažinti, kad <i>atsakinga, atvira dialogui</i> ir aktyviai remianti vadovybė yra būtina sąlyga, kad šie procesai vyktų sėkmingai. Be to, reikėtų pabrėžti vadovybės <i>teikiamos informacijos</i> darbuotojams svarbą.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai</i>
vardu, žinotų: a) kaip svarbu laikytis aplinkos apsaugos politikos, procedūrų ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimų, b) reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus ir susijusius esamus ar galimus poveikius, priklausančius nuo jų darbo, ir suprastų, kokia nauda aplinkai geriau atliekant savo pareigas; c) savo pareigas ir atsakomybes siekiant atitikti <i>aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimus</i>; ir d) galimas pasekmes, jei būtų nukrypta nuo tiksliai apibrėžtų procedūrų.	3) <i>Darbuotojai turi ne tik laikytis šių reikalavimų, bet ir dalyvauti procese, kurio tikslas – nuolat gerinti organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą:</i>

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
	a) atliekant pirminę aplinkosaugos analizę, analizuojant esamą padėtį ir renkant bei tikrinant informaciją, b) kuriant ir diegiant aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, kuria gerinamas organizacijos aplinkosauginis veiksmingumas, c) aplinkosaugos komitetuose siekiant rinkti informaciją ir užtikrinti aplinkosaugos pareigūno ir (arba) vadovybės atstovų ir darbuotojų bei jų atstovų dalyvavimą, d) bendrose aplinkosaugos veiksmų programos ir aplinkosaugos audito darbo grupėse, e) rengiant aplinkosaugos ataskaitas.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
A.4.3. Ryšiai Atsižvelgdama į savo aplinkos apsaugos aspektus ir <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemą, organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip: (a) keistis informacija tarp įvairių organizacijos lygmenų ir funkcijų; b) priimti, įforminti dokumentais ir atsakyti į aktualius pranešimus, gaunamus iš suinteresuotų išorės šalių. Organizacija turi nuspręsti, ar pranešti išorės šalims apie savo reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus, ir įforminti dokumentu savo sprendimą. Jeigu priimtas sprendimas pranešti, organizacija turi nustatyti ir įgyvendinti metodą (-us), kaip perduoti informaciją išorės šalims).	4) Šiuo tikslu turėtų būti naudojami tinkami dalyvavimo būdai, pvz., pasiūlymų knygos sistema, grupinis darbas įgyvendinant tam tikrus projektus arba aplinkosaugos komitetai. Organizacijos atsižvelgia į Komisijos rekomendacijas dėl gerosios šios srities patirties. Šioje veikloje turėtų dalyvauti visi pageidaujantys darbuotojų atstovai. B.5. Ryšiai

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
A.4.4. Dokumentai <i>Aplinkosaugos</i> vadybos sistemos dokumentai turi apimti: a) aplinkos apsaugos politiką, tikslus ir užduotis; b) <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos taikymo srities aprašymą; c) svarbiausių <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos elementų ir jų sąveikos aprašymą bei nuorodas į	1) Organizacijos turi sugebėti įrodyti, kad jo atvirai bendrauja su visuomene ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis (įskaitant vietos bendruomenes ir klientus) jų veiklos, produktų ir paslaugų poveikio aplinkai klausimu ir kad taip gali nustatyti visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims rūpimus klausimus. 2) Atvirumas, skaidrumas ir periodiškas informacijos apie aplinkosaugą teikimas – tai pagrindiniai veiksniai, kuriais AVAS <i>skiriasi</i> nuo kitų sistemų. Šie veiksniai taip pat svarbūs organizacijai, nes padeda formuoti suinteresuotųjų šalių pasitikėjimą. 3) AVAS yra pakankamai lanksti, kad organizacijos galėtų teikti atitinkamą informaciją tam tikroms tikslinėms grupėms, kartu užtikrindamos, kad visa informacija būtų prieinama tiems, kuriems jos reikia.

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
susijusius dokumentus; d) dokumentus, įskaitant įrašus, kurių reikalauja šis tarptautinis standartas; ir e) dokumentus, įskaitant įrašus, kurie organizacijos sprendimu yra būtini, kad būtų užtikrintas efektyvus procesų, susijusių su jos reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais, planavimas, vykdymas ir kontrolė. A.4.5. Dokumentų valdymas Dokumentai, kurių reikalauja <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistema ir šis tarptautinis standartas, turi būti valdomi. Įrašai yra speciali dokumentų rūšis ir turi būti valdomi pagal reikalavimus, pateiktus A.5.4. Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip: a) patvirtinti dokumentų tinkamumą prieš juos išleidžiant; b) dokumentus peržiūrėti ir, jei reikia, atnaujinti ir pakartotinai patvirtinti; c) užtikrinti, kad pakeitimai ir einamojo leidimo dokumentų statusas būtų identifikuoti; d) užtikrinti, kad taikomų dokumentų aktualios versijos būtų prieinamos naudojimo vietose; e) užtikrinti, kad dokumentai išliks įskaitomi ir greitai, lengvai atpažįstami; f) užtikrinti, kad išorės dokumentai, organizacijos nustatyti kaip būtini <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemai planuoti bei funkcionuoti, yra identifikuoti ir jų paskirstymas yra valdomas; ir g) neleisti, kad pasenę dokumentai būtų netyčia panaudoti, ir tinkamai juos ženklinti, jeigu bet kokiems tikslams jie yra išsaugomi.	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
A.4.6. Veiklos valdymas Organizacija turi nustatyti ir planuoti tas veiklas, kurios yra susijusios su nustatytais reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais, derančiais su jos aplinkos apsaugos politika, tikslais ir užduotimis, siekdama garantuoti, jog jos yra vykdomos nustatytomis sąlygomis: a) sukuriant, įgyvendinant ir prižiūrint dokumentais įformintą (-as) procedūrą (-as) valdyti situacijas, kai šios (-ių) procedūros (-ų) neturėjimas gali sąlygoti nukrypimą nuo aplinkos apsaugos politikos, tikslų ir užduočių; and b) procedūroje (-ose) nustatant valdymo kriterijus; and c) sukuriant, įgyvendinant ir prižiūrint procedūras, susijusias su nustatytais organizacijos naudojamų prekių ir paslaugų reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais ir perduodant atitinkamas procedūras ir reikalavimus tiekėjams, įskaitant ir rangovus. A.4.7. Parengtis avarijoms ir reagavimas Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip identifikuoti galimas avarines situacijas ir galimus nelaimingus atsitikimus, kurie gali turėti poveikį (-ius) aplinkai, ir numatyti, kaip į juos reaguoti. Organizacija turi reaguoti į susidariusias avarines situacijas ar nelaimingus atsitikimus ir užkirsti kelią susijusiems neigiamiems poveikiams aplinkai arba juos sumažinti. Organizacija turi periodiškai peržiūrėti ir, jei reikia, pataisyti savo parengties avarijoms ir reagavimo procedūras, ypač po įvykusių nelaimingų atsitikimų ar avarinių situacijų. Be to, organizacija turi periodiškai išbandyti tokias procedūras ten, kur įmanoma.	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
A.5. Tikrinimas A.5.1. Monitoringas ir matavimai Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip reguliariai stebėti ir matuoti pagrindines savo veiklų, kurios gali turėti reikšmingą poveikį aplinkai, charakteristikas. Procedūra (-os) turi apimti informacijos dokumentavimą, leidžiantį tikrinti veiksmingumą, taikomą veiklų valdymą ir atitikimą organizacijos aplinkos apsaugos tikslams ir užduotims. Organizacija turi užtikrinti, kad naudojama <i>stebėsenos</i> ir matavimų įranga yra kalibruota ar patikrinta ir prižiūrima. Organizacija turi išsaugoti susijusius įrašus. A.5.2. Reikalavimų laikymosi įvertinimas A.5.2.1. Remdamasi savo įsipareigojimu laikytis reikalavimų, organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kad periodiškai įvertintų, kaip laikomasi taikomų teisinių reikalavimų. Organizacija turi saugoti periodiškų įvertinimų rezultatų įrašus. A.5.2.2. Organizacija turi įvertinti, kaip laikomasi kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima. Organizacija gali suderinti šį įvertinimą su teisinių reikalavimų laikymosi įvertinimu, nurodytu A.5.2.1, arba sukurti atskirą (-as) procedūrą (-as). Organizacija turi saugoti periodiškų įvertinimų rezultatų įrašus. A.5.3. Neatitiktis, koregavimo veiksmas ir prevencinis veiksmas Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip elgtis su esama ir galima neatitiktimi ir kaip imtis koregavimo veiksmo ir	

A dalis	B dalis
aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	<i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
prevencinio veiksmo. Procedūra (-os) turi nustatyti reikalavimus, kaip: a) identifikuoti ir ištaisyti neatitiktį (-is) ir imtis veiksmo (-ų), kad būtų sumažinti jos (-ų) poveikiai aplinkai; b) ištirti neatitiktį (-is) nustatant jos (-ų) priežastį (-is) ir imtis veiksmų, kad būtų išvengta jos (-ų) pasikartojimo; c) įvertinti veiksmų poreikį, siekiant užkirsti kelią neatitiktčiai (-tims), ir įgyvendinti atitinkamus veiksmus, kad ji (-os) neįvyktų; d) užrašyti atlikto (-ų) koregavimo ir prevencinio (-ių) veiksmo (-ų) rezultatus; ir e) patikrinti atlikto (-ų) koregavimo ir prevencinio (-ių) veiksmo (-ų) efektyvumą. Veiksmai, kurių imamasi, turi atitikti problemų ir poveikių aplinkai reikšmingumą. Organizacija turi garantuoti, kad yra padaryti bet kokie reikalingi <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos dokumentų pakeitimai. A.5.4. Įrašų valdymas Organizacija turi nustatyti ir prižiūrėti įrašus, reikalingus įrodyti, kad ji atitinka savo <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos ir šio tarptautinio standarto reikalavimus, bei parodyti pasiektus rezultatus. Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip identifikuoti, kaupiti, apsaugoti ir surasti įrašus, nustatyti jų saugojimo laiką ir kaip juos sunaikinti. Įrašai turi būti ir išlikti įskaitomi, atpažįstami ir atsekami. A.5.5. Vidaus auditas	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis papildomi AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
Organizacija turi garantuoti, kad <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos vidaus auditai yra atliekami planuotais laiko tarpais, siekiant: a) nustatyti, ar aplinkos apsaugos vadybos sistema: atitinka planuotas <i>aplinkosaugos</i> vadybos priemonės, įskaitant šio tarptautinio standarto reikalavimus; buvo tinkamai įgyvendinta ir yra prižiūrima; ir b) pateikti vadovybei informaciją apie auditų rezultatus. Audito programą (-as) organizacija turi planuoti, sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti atsižvelgdama į tikrinamų procesų aplinkosauginę svarbą ir į ankstesnių auditų rezultatus. Audito procedūra (-os) turi būti sukurta (-os), įgyvendinta (-os) ir prižiūrima (-os) nurodant: atsakomybes ir auditų planavimo ir atlikimo, rezultatų pranešimo, susijusių įrašų išlaikymo reikalavimus; audito kriterijų, taikymo srities, dažnumo ir metodų nustatymo tvarką. Auditorių parinkimas ir audito atlikimas turi užtikrinti audito proceso objektyvumą ir nešališkumą. A.6. Vadovybinė analizė Aukščiausioji vadovybė planuotais laiko tarpais turi peržiūrėti organizacijos <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemą, siekdama garantuoti jos nuolatinį tinkamumą, adekvatumą ir efektyvumą. Analizės turi apimti gerinimo galimybių ir poreikio keisti <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemą, įskaitant aplinkos apsaugos politiką, aplinkos apsaugos tikslus ir užduotis, įvertinimą. Vadovybinių analizių įrašai turi būti išsaugomi.	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis <i>papildomi</i> AVAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
Vadovybinės analizės įvestiniai duomenys turi apimti informaciją apie: a) vidaus auditų rezultatus bei teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima, laikymosi įvertinimą; b) pranešimus, įskaitant skundus, gaunamus iš suinteresuotų išorės šalių; c) organizacijos aplinkos apsaugos veiksmingumą; d) tikslų ir užduočių pasiekimo laipsnį; e) koregavimo ir prevencinių veiksmų būklę; f) tolesnius veiksmus po praėjusios vadovybinės analizės; g) pasikeitusias sąlygas, įskaitant teisinių ir kitų reikalavimų, susijusių su aplinkos apsaugos aspektais, pakeitimus; ir h) rekomendacijas, kaip gerinti. Vadovybinės analizės išvestiniai duomenys turi apimti bet kokius sprendimus ir veiksmus, susijusius su galimais aplinkos apsaugos politikos, tikslų, užduočių ir kitų <i>aplinkosaugos</i> vadybos sistemos elementų pakeitimais, derančiais su nuolatinio gerinimo įsipareigojimu. Nacionalinių standartizacijos įstaigų sąrašas BE: IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie) CZ: ČNI (Český normalizační institut) DK: DS (Dansk Standard) DE: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.) EE: EVS (Eesti Standardikeskus) EL: ELOT (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) ES: AENOR (Asociacion Espanola de Normalizacion y	

A dalis aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B dalis papildomi AVAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
Certificacion) FR: AFNOR (Association Française de Normalisation) IEL: NSAI (National Standards Authority of Ireland) IT: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione) CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας LV: LVS (Latvijas Standarts) LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas) LU: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg) HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület) MT: MSA (Awtorita` Maltija dwar l-Istandards / Malta Standards Authority) NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut) AT: ON (Österreichisches Normungsinstitut) PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny) PT: IPQ (Instituto Português da Qualidade) SI: SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo) SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie) FI: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y) SE: SIS (Swedish Standards Institute) UK: BSI (British Standards Institution).”	<i>Papildomas nacionalinių standartizacijos įstaigų sąrašas</i> <i>Nacionalinės standartizacijos įstaigos, neįtrauktos į EN ISO 14001:2004 standartą:</i> <i>BG: BDS (Български институт за стандартизация);</i> <i>RO: ASRO (Asociația de Standardizare din România).</i>

A dalis	B dalis
aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	<i>papildomi AVAS diegiančių organizacijų sprendimi klausimai</i>
	<i>Nacionalinės standartizacijos įstaigos valstybėse narėse, kuriose į EN ISO 14001:2004 standartą įtraukta nacionalinė standartizacijos įstaiga buvo pakeista kita:</i> <i>CZ: ÚNMZ (Ústav pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví).</i>

III PRIEDAS

VIDINIS APLINKOSAUGOS AUDITAS

A: AUDITO PROGRAMA IR AUDITO DAŽNUMAS

1. Audito programa

Audito programa garantuoja, kad organizacijos vadovybė gautų informaciją, kurios jai reikia, kad galėtų apsvarstyti organizacijos aplinkosaugos veiksmingumą ir aplinkosaugos vadybos sistemos efektyvumą bei galėtų įrodyti, jog jie yra kontroliuojami.

2. Audito programos tikslai

Pirmiausia siekiama įvertinti naudojamas vadybos sistemas, nustatyti, ar vykdoma organizacijos politika ir programa, kuriose turi būti numatyta laikytis atitinkamų aplinkosaugos norminių reikalavimų.

3. Audito programos apimtis

Turi būti aiškiai apibrėžta bendra atskirų auditų arba, kai taikytina, kiekvieno audito ciklo etapo apimtis aiškiai nurodant:

- || a) dalykines sritis;
- || b) tikrintiną veiklą;
- || c) tikrintinus aplinkosaugos kriterijus;
- || d) tikrintiną laikotarpį.

Aplinkosaugos auditas apima ir veiksmingumui įvertinti būtinų faktinių duomenų vertinimą.

4. Audito dažnumas

Auditas arba audito ciklas, apimantis visą organizacijos veiklą, atliekamas pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kas trejus metus arba ***ketverius metus, jei taikoma 7 straipsnyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata***. Konkrečios veiklos tikrinimo dažnumas skirsis priklausomai nuo:

- || a) veiklos pobūdžio, masto ir sudėtingumo;
- || b) su veikla susijusio poveikio aplinkai reikšmingumo;
- || c) atliekant ankstesnius auditus nustatytų problemų svarbos ir skubos;
- || d) ankstesnių aplinkosaugos problemų.

Dažniau tikrinama sudėtingesnė veikla, turinti reikšmingesnę poveikį aplinkai.

Organizacija turėtų atlikti auditą bent kartą per metus, nes taip organizacijos vadovybei ir aplinkosaugos vertintojui bus lengviau įrodyti, kad organizacija valdo savo reikšmingus aplinkosaugos aspektus.

Organizacija atlieka auditą, kad patikrintų

- a) organizacijos aplinkosaugos veiksmingumą ir

- b) organizacijos atitiktį taikomiems teisiniamis įsipareigojimams, susijusiems su aplinka.

B: AUDITO EIGA

Atliekant auditą kalbama su darbuotojais, tikrinamos veiklos sąlygos ir įranga, peržiūrimi įrašai, raštiškos darbo instrukcijos ir kiti susiję dokumentai, siekiant įvertinti tikrinamos veiklos aplinkosauginį veiksmingumą, kad būtų nuspręsta, ar ji atitinka taikomus standartus, taisykles arba nustatytus tikslus ir uždavinius, be to, ar įdiegta aplinkosauginių įsipareigojimų valdymo sistema yra veiksminga ir tinkama. Nustatant visos vadybos sistemos efektyvumą, be kita ko, reikėtų pasirinktinai patikrinti, ar organizacija atitinka tokius kriterijus.

Audito procesą, visų pirma, sudaro šie etapai:

- || a) susipažinimas su vadybos sistemomis;
- || b) vadybos sistemų pranašumų ir trūkumų įvertinimas;
- || c) susijusių faktų surinkimas;
- || d) atliekant auditą nustatytų faktų įvertinimas;
- || e) audito išvadų rengimas;
- || f) ataskaitos apie audito metu nustatytus faktus ir audito išvadas pateikimas.

C: ATASKAITOS APIE AUDITO METU NUSTATYTUS FAKTUS IR AUDITO IŠVADAS PATEIKIMAS

Pagrindiniai raštiškos audito ataskaitos tikslai:

- || a) dokumentuoti audito apimtį;
- || b) informuoti vadovybę apie organizacijos aplinkosaugos srities pažangą ir apie tai, kaip laikomasi organizacijos aplinkosaugos politikos;
- || c) informuoti vadovybę apie organizacijos poveikio aplinkai monitoringo priemonių efektyvumą ir patikimumą;
- || d) prireikus įrodyti taisomųjų veiksmų būtinybę.

IV PRIEDAS

APLINKOSAUGOS ATASKAITŲ TEIKIMAS

A. ĮVADAS

Informacija apie aplinkosaugą turi būti aiški ir nuosekli. Ji pateikiama elektronine forma arba atspausdinta popieriuje.

B. APLINKOSAUGOS ATASKAITA

Aplinkosaugos ataskaitoje turi būti *pateikti* bent toliau nurodyti elementai ir ji turi atitikti bent toliau pateiktas sąlygas:

- a) suprantamas ir *vienareikšmis* AVAS registruojamos organizacijos apibūdinimas, trumpas jos veiklos, produktų bei paslaugų apibūdinimas ir, jei aktualu, jos santykis su pagrindine organizacija;
- b) organizacijos aplinkosaugos politika ir trumpas aplinkosaugos vadybos sistemos aprašymas;
- c) visų organizacijos reikšmingų tiesioginių ir netiesioginių aplinkosaugos apsektų, darančių reikšmingą poveikį aplinkai, aprašymas ir paaiškinimas, kaip poveikis yra susijęs su šiais aspektais (I priedo 2 skirsnis);
- d) aplinkosaugos tikslų ir uždavinių, susijusių su reikšmingais aplinkosaugos aspektais ir poveikiu aplinkai, aprašymas;
- e) duomenų apie organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą palyginti su jos aplinkosaugos tikslais ir uždaviniais, susijusiais su jos reikšmingu poveikiu aplinkai, santrauka. Ataskaitoje turi būti pranešama apie pagrindinius rodiklius ir apie kitus susijusius aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, nurodytus *C skirsnyje*;
- f) kiti veiksniai, susiję su aplinkosauginiu veiksmingumu, įskaitant veiksmingumą teisinių nuostatų, susijusių su reikšmingu poveikiu aplinkai, atžvilgiu;
- g) **nuoroda į taikomus** su aplinka *susijusių teisės aktų reikalavimus* **■** ;
- h) aplinkosaugos vertintojo vardas, pavardė ir akreditacijos **ar leidimo** numeris bei patvirtinimo data.

Atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje turi būti pateikti e–h punktuose nurodyti būtini elementai ir ji turi atitikti e–h punktuose pateiktus būtiniausius reikalavimus.

■

C. PAGRINDINIAI RODIKLIAI IR KITI TINKAMI APLINKOSAUGINIO VEIKSMINGUMO RODIKLIAI

1. Įvadas

Aplinkosaugos ataskaitoje ir **atnaujintoje aplinkosaugos** ataskaitoje organizacijos teikia duomenis apie pagrindinius rodiklius – tiek, kiek jie susiję su tiesioginiais organizacijos

aplinkosaugos aspektais – ir apie kitus tinkamus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, kaip nurodyta toliau.

Ataskaitoje pateikiami duomenys apie faktinius įvedinius / poveikį. Jei duomenų atskleidimas neigiamai paveiktų komercinės arba pramoninės informacijos konfidencialumui, kai tokių konfidencialumą numato nacionalinės arba Bendrijos teisės aktai siekiant apsaugoti teisėtus ekonominius interesus, organizacijai gali būti leidžiama savo ataskaitose šią informaciją indeksuoti, pavyzdžiui, nustatyti bazinius metus (su indeksu 100), nuo kurių būtų rodomas faktinio įvedinio / poveikio raida.

Rodikliai:

- a) leistų tiksliai įvertinti organizacijos veiksmingumą;***
- b) yra suprantami ir vienareikšmiai;***
- c) leistų kasmet įvertinti organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo raidą lyginant su ankstesniais metais;***
- d) gali būti palyginami su sektoriaus, nacionaliniais arba regioniniais lyginamaisiais standartais, jei taikoma;***
- e) gali būti palyginami su norminiais reikalavimais, jei taikoma.***

2. Pagrindiniai rodikliai

a) Pagrindinius rodiklius taiko visų tipų organizacijos. Jie orientuoti į organizacijos veiksmingumą tokiose pagrindinėse aplinkosaugos srityse:

energijos naudojimo našumas,
naudojamų medžiagų našumas;
vanduo,
atliekos,
biologinė įvairovė,
teršalų išmetimas.

Kai organizacija nusprendžia, kad vienas ar keli pagrindiniai rodikliai neatitinka reikšmingų tiesioginių jų aplinkosaugos aspektų, ji šių pagrindinių rodiklių gali nepateikti. Organizacija dėl to pateikia paaiškinimą, pateikdama nuorodą į pradinę aplinkosaugos analizę.

b) Kiekvieną pagrindinį rodiklį sudaro:

- i) A skaičius, žymintis konkrečios srities bendrus metinius įvedinius ir (arba) metinį poveikį;
 - ii) B skaičius, žymintis bendrus metinius organizacijos išvedinius;
- R skaičius, žymintis A ir B santykį.

Kiekviena organizacija ataskaitoje pateikia kiekvieno rodiklio visus 3 elementus.

c) Duomenys apie konkrečios srities bendrus metinius įvedinius ir (arba) metinį poveikį (A skaičių) **teikiami** taip:

- i) apie energijos *vartojimo efektyvumą*
 - * „bendras tiesioginis energijos *suvartojimas*“ – nurodomas bendras sunaudotos energijos kiekis, išreikštas ***MWh arba GJ***;
 - * „bendras *atsinaujinančių išteklių* energijos sunaudojimas“ – nurodomas bendras metinis elektros energijai ir šildymui ***organizacijos*** sunaudotos energijos iš atsinaujinančiųjų šaltinių ***procentas*** .
- ii) apie naudojamų medžiagų *efektyvumą*
 - * „metinis įvairių naudotų medžiagų masės debitas“ (išskyrus energijos nešėjus ir vandenį), išreiškiamas tonomis.
- iii) apie vandenį
 - * „bendras per metus sunaudoto vandens kiekis“, išreiškiamas m³.
- iv) apie atliekas
 - * „bendras per metus *susidarančių* atliekų kiekis“, ***suskirstytas pagal atliekų rūšis ir*** išreiškiamas tonomis.
 - * „bendras per metus *susidarančių pavojingų atliekų* kiekis“, ***išreiškiamas tonomis.***
- v) apie biologinę įvairovę
 - * „naudojamos žemės plotas“, išreiškiamas ***užstatytos teritorijos*** m².
- vi) apie teršalų išmetimą
 - * „bendras per metus išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“, ***įskaitant bent išmetamą CO₂, CH₄, N₂O, hidrofluorangliavandenilių, perfluorangliavandenilių ir SF₆ išmetamą kiekį,*** išreiškiamas CO₂ ekvivalento tonomis.
 - * „bendras per metus į orą išmestų teršalų kiekis“, ***įskaitant bent išmetamą SO₂, NO_x ir kietųjų dalelių kiekį,*** išreiškiamas kilogramais arba tonomis.

Be pirmiau apibrėžtų rodiklių organizacija gali naudoti kitus rodiklius bendriems konkrečios srities metiniams įvediniams ir (arba) metiniam poveikiui išreikšti.

d) Visoms sritims nurodomas tas pats bendras metinis organizacijos išvedinys (B skaičius), tačiau jis pritaikomas pagal organizacijos tipą (pagal jos veiklos tipą) ***ir nurodomas taip:***

- i) Gamybos sektoriaus (pramonės) **organizacijų atveju** ■ jame nurodoma visa metinė bendroji pridėtinė vertė, **išreikšta** milijonais eurų (mln. EUR), arba **visas metinis fizinis išvedinys, išreikštas tonomis**, arba, mažų organizacijų atveju, *visa metinė apyvarta ar darbuotojų skaičius*.
- ii) Negamybinių (administracijos ir (arba) paslaugų) sektorių organizacijų **atveju** ■ **jis siejamas** su organizacijos dydžiu, išreikštu darbuotojų skaičiumi.

Be pirmiau apibrėžtų rodiklių organizacija taip pat gali naudoti kitus rodiklius bendram metiniam išvediniui išreikšti.

3. Kiti tinkami aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai

Kiekviena organizacija kasmet taip pat turi pateikti duomenis apie savo veiksmingumą, susijusį su jos aplinkosaugos ataskaitoje nurodytais konkrečiais aplinkosaugos aspektais, o jei pagal šio reglamento 46 straipsnį yra parengti sektoriui skirti informaciniai dokumentai, organizacija turi į juos atsižvelgti ■ .

■

D. PRIEINAMUMAS VISUOMENEI

Organizacija turi galėti įrodyti aplinkosaugos vertintojui, kad bet kuris organizacijos aplinkosauginiu veiksmingumu besidomintis asmuo gali lengvai ir netrukdomas susipažinti su B–C punktuose nurodyta informaciją.

Organizacija užtikrina, kad su šia informacija būtų galima susipažinti oficialiaja (viena iš oficialiųjų) valstybės narės, kurioje organizacija yra registruota, kalba (-ų) ir, jei taikoma, tų valstybių narių, kuriose yra bendro registravimo vietos, oficialiosiomis kalbomis (viena iš oficialiųjų kalbų).

E. VIETOS ATSKAITOMYBĖ

AVAS registruotos organizacijos gali pageidauti pateikti vieną bendrą aplinkosaugos ataskaitą ■ , apimančią kelias skirtingas geografines teritorijas.

Kadangi AVAS paskirtis – užtikrinti vietos atskaitomybę, organizacijos turi užtikrinti, kad bendroje aplinkosaugos ataskaitoje ■ ataskaitoje būtų aiškiai išskirtas kiekvienos organizacijos vietos reikšmingas poveikis aplinkai ir apie jį būtų pateikta duomenų.

V PRIEDAS

AVAS LOGOTIPAS

1. Šį logotipą galima naudoti bet kuria iš 23 oficialiųjų kalbų, jei vartojamos šios formuluotės:

Bulgariškai: *“Заверено управление на околната среда”*

Čekiškai: *“Ověřený systém environmentálního řízení”*

Daniškai: *„Verificeret miljøledelse“*

Olandiškai: *„Geverifieerd milieuzorgsysteem“*

Angliškai: *„Verified environmental management“*

Estiškai: *“Tõendatud keskkonnajuhtimine”*

Suomiškai: *„Todennettu ympäristöasioiden hallinta“*

Prancūziškai: *„Management environnemental vérifié“*

Vokiškai: *„Geprüftes Umweltmanagement“*

Graikiškai: *„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση“*

Vengriškai: *„Hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer“*

Itališkai: *„Gestione ambientale verificata“*

Airiškai: *“Bainistíocht comhshaoil fíoraithe”*

Latviškai: *“Verificēta vides pārvaldība”*

Lietuviškai: *“Įvertinta aplinkosaugos vadyba”*

<i>Maltietiškai:</i>	<i>“Immaniggjar Ambjentali Verifikat”</i>
<i>Lenkiškai:</i>	<i>“Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego”</i>
<i>Portugališkai:</i>	<i>„Gestão ambiental verificada“</i>
<i>Rumuniškai:</i>	<i>“Management de mediu verificat”</i>
<i>Slovakiškai:</i>	<i>“Overené environmentálne manažérstvo“</i>
<i>Slovėniškai:</i>	<i>“Preverjen sistem ravnanja z okoljem”</i>
<i>Ispaniškai:</i>	<i>„Gestión medioambiental verificada“</i>
<i>Švediškai:</i>	<i>„Kontrollerat miljöledningssystem“</i>

2. Logotipas gali būti:

- trijų spalvų (Pantone Nr. 355 žalia; Pantone Nr. 109 geltona; Pantone Nr. 286 mėlyna);
- *juodas* ■
- *baltas arba*
- *pilkos spalvos tonų.*

VI PRIEDAS

Registruojantis pateiktina informacija

(nurodoma tik aktuali informacija)

1. ORGANIZACIJA

Pavadinimas

Adresas

Miestas

Pašto kodas

Šalis / žemė / regionas / autonominė sritis

Asmuo ryšiams

Telefonas

Faksas

paštas

Interneto svetainė

***Vieša prieiga prie aplinkosaugos ataskaitos ar
atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos***

a) atspausdinta popieriuje

b) elektronine forma

Registracijos numeris

Registracijos data

Registracijos galiojimo sustabdymo data

Registracijos panaikinimo data

Kitos aplinkosaugos ataskaitos data

Kitos ***atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos*** data

***Prašymas suteikti išlygą pagal 7 straipsnį TAIP –
NE***

Veiklos rūšies NACE kodas

Darbuotojų skaičius

Apyvarta arba metinis balansas

2. VIETA

Pavadinimas

Adresas

Pašto kodas

Miestas

Šalis / žemė / regionas / autonominė sritis

Asmuo ryšiams

Telefonas

Faksas

paštas

Interneto svetainė

***Vieša prieiga prie aplinkosaugos ataskaitos ar
atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos***

a) atspausdinta popieriuje

b) elektronine forma

Registracijos numeris

Registracijos data

Registracijos galiojimo sustabdymo data

Registracijos panaikinimo data

Kitos aplinkosaugos ataskaitos data

Kitos ***atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos*** data

***Prašymas suteikti išlygą pagal 7 straipsnį TAIP –
NE***

Veiklos rūšies NACE kodas

Darbuotojų skaičius

Apyvarta ir (arba) metinis balansas

3. AKREDITUOTASIS VERTINTOJAS

Vertintojo pavadinimas arba vardas ir pavardė

Adresas

Pašto kodas

Miestas
Šalis / žemė / regionas / autonominė sritis
Telefonas
Faksas
paštas
Akreditavimo *arba leidimo* registracijos numeris
Akreditavimo *arba leidimo* sritys (NACE kodai)
Akreditavimo *ir leidimą išdavusi* įstaiga

Pasirašyta ... [vieta], 200. ... [data]

Organizacijos atstovo parašas

VII PRIEDAS

Vertintojo atlikto vertinimo ir patvirtinimo deklaracija

.....(pavadinimas arba vardas ir pavardė).

AVAS vertintojo registracijos numeris,

akredituota(-s) **arba kuriam(-iai) suteiktas leidimas** vertinti..... (NACE kodas)

deklaruoja, kad patikrino, ar(pavadinimas) organizacijos aplinkosaugos ataskaitoje / **atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje** (*) nurodyta (-os) vieta (-os) arba visa organizacija,

kurios registracijos numeris (jei yra).....

atitinka visus [data] Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. XXX/[metai] dėl organizacijų savanoriško *dalyvavimo taikant* Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (AVAS) reikalavimus.

Pasirašydama(s) šį pareiškimą, pareiškiu, kad:

- tikrinimas ir patvirtinimas atliktas laikantis visų to reglamento reikalavimų
- faktų, įrodančių, kad nesilaikoma su aplinkosauga susijusių taikomų teisinių reikalavimų, nenustatyta.
- Organizacijos / vietos (*) aplinkosaugos ataskaitoje / **atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje** (*) pateikiami duomenys ir informacija apie aplinkosaugos ataskaitoje nurodytą organizacijos veiklą / vietą (*) yra patikimi ir teisingi.

Šis dokumentas nėra lygiavertis AVAS registracijai. AVAS registraciją gali suteikti tik kompetentinga įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. XXX/[metai]. Šis dokumentas negali būti naudojamas kaip atskiras visuomenės informavimo dokumentas.

Priimta ... [vieta], 200. ... [data]

Parašas

(*) : išbraukti, jei netaikoma.

VIII PRIEDAS

ATITIKMENŲ LENTELĖ*

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnis
1 straipsnio 2 dalies a punktas	-
1 straipsnio 2 dalies b punktas	-
1 straipsnio 2 dalies c punktas	-
1 straipsnio 2 dalies d punktas	-
2 straipsnio a punktas	2 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio b punktas	-
2 straipsnio c punktas	2 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio d punktas	2 straipsnio 4 dalis
2 straipsnio e punktas	-
2 straipsnio f punktas	2 straipsnio 5 dalis
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio 6 dalis
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio 7 dalis
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio 8 dalis
2 straipsnio j punktas	2 straipsnio 9 dalis
2 straipsnio k punktas	2 straipsnio 10 dalis
2 straipsnio l punktas	2 straipsnio 12 dalis
2 straipsnio l punkto i papunktis	-
2 straipsnio l punkto ii papunktis	-
2 straipsnio m punktas	-
2 straipsnio n punktas	2 straipsnio 13 dalis
2 straipsnio o punktas	2 straipsnio 15 dalis
2 straipsnio p punktas	-
2 straipsnio q punktas	2 straipsnio 16 dalis
2 straipsnio r punktas	-
2 straipsnio s punkto pirmas sakinys	2 straipsnio 17 dalis
2 straipsnio s punkto antras–ketvirtas sakiniai	-
2 straipsnio t punktas	2 straipsnio 18 dalis

* Tarnybos atitinkamai pakeis.

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
2 straipsnio u punktas	-
3 straipsnio 1 dalis	-
3 straipsnio 2 dalies a punkto pirmas sakiny	4 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 2 dalies a punkto antras sakiny	4 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 2 dalies b punktas	4 straipsnio 6 dalis
3 straipsnio 2 dalies c punktas	4 straipsnio 7 dalis
3 straipsnio 2 dalies d punktas	4 straipsnio 8 dalis
3 straipsnio 2 dalies e punktas	5 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny; 6 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 3 dalies a punktas	6 straipsnio 1 dalies a punktas
3 straipsnio 3 dalies b punkto pirmas sakiny	6 straipsnio 1 dalies b–d punktai
3 straipsnio 3 dalies b punkto antras sakiny	7 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 1 dalis	-
4 straipsnio 2 dalis	51 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalis	-
4 straipsnio 4 dalis	-
4 straipsnio 5 dalies pirmas sakiny	26 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 5 dalies 2 sakiny	26 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 6 dalis	42 straipsnis
4 straipsnio 7 dalis	-
4 straipsnio 8 dalies pirma pastraipa;	30 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 8 dalies antra pastraipa	30 straipsnio 3 ir 5 dalys
4 straipsnio 8 dalies trečios pastraipos pirmas ir antras sakiniai	31 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 8 dalies trečios pastraipos paskutinis sakiny	31 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalies pirmas sakiny
5 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny	12 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 3 dalies antro sakinio pirma įtrauka	12 straipsnio 1 dalies a punktas
5 straipsnio 3 dalies antro sakinio antra	12 straipsnio 1 dalies b punktas

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
įtrauka	
5 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 1 dalies 2 sakiny
5 straipsnio 5 dalies pirmas sakiny	15 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 5 dalies 2 sakiny	15 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny
5 straipsnio 5 dalies trečias sakiny	16 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 5 dalies ketvirtas sakiny	15 straipsnio 3 dalies antras ir trečias sakiniai
6 straipsnio 1 dalis	13 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka	13 straipsnio 2 dalies a punktas ir 5 straipsnio 2 dalies a punktas
6 straipsnio 1 dalies antra įtrauka	13 straipsnio 2 dalies a punktas ir 5 straipsnio 2 dalies c punktas
6 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka	13 straipsnio 2 dalies a punktas ir 5 straipsnio 2 dalies d punktas
6 straipsnio 1 dalies ketvirta įtrauka	13 straipsnio 2 dalies c punktas
6 straipsnio 1 dalies paskutinis sakiny	13 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny
6 straipsnio 2 dalis	14 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka	14 straipsnio 4 dalies a punktas
6 straipsnio 3 dalies antra įtrauka	14 straipsnio 4 dalies b punktas
6 straipsnio 3 dalies trečia įtrauka	14 straipsnio 4 dalies c punktas
6 straipsnio 3 dalies paskutinis sakiny	14 straipsnio 8 dalis
6 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa;	14 straipsnio 2 dalis
6 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa	14 straipsnio 5 dalis
6 straipsnio 5 dalis, 1 sakiny	14 straipsnio 7 dalis
6 straipsnio 5 dalies antras sakiny	14 straipsnio 9 –10 dalys
6 straipsnio 6 dalis	14 straipsnio 11 dalis
7 straipsnio 1 dalis	29 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 2 dalis, 1 sakiny	12 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 2 dalies antras sakiny	12 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 3 dalis	43 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
8 straipsnio 1 dalis, 1 sakiny	10 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalies antras sakiny	10 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 2 dalies a punktas	10 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 2 dalies b punktas	-
8 straipsnio 2 dalies c punktas	-

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
8 straipsnio 2 dalies d punktas	-
8 straipsnio 2 dalies e punktas	10 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 3 dalies a punktas	-
8 straipsnio 3 dalies b punkto pirmas sakiny	10 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 3 dalies paskutinė pastraipa	-
9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa;	4 straipsnio 3 dalis
9 straipsnio 1 dalies a punktas	45 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 1 dalies b punktas	45 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 1 dalies paskutinė pastraipa	45 straipsnio 5 dalis
9 straipsnio 2 dalis	-
10 straipsnio 1 dalies a punktas	-
10 straipsnio 1 dalies b punktas	-
10 straipsnio 1 dalies c punktas	-
10 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa;	39 straipsnio 1 ir 2 dalys
10 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos 1 sakiny	42 straipsnis
10 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antras sakiny	47 straipsnis
11 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa;	37 straipsnis
11 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka	37 straipsnio a punktas
11 straipsnio 1 dalies antra įtrauka	37 straipsnio c punktas
11 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka	37 straipsnio b punktas
11 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos 1 sakiny	38 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antras sakiny	-
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos trečias sakiny	38 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ketvirtas sakiny	38 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 2 dalis	44 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 3 dalis, 1 sakiny	42 straipsnio pirmas sakiny
11 straipsnio 3 dalies antras sakiny	47 straipsnis
12 straipsnio 1 dalies a punktas	35 straipsnio 3 dalis
12 straipsnio 1 dalies b punktas	35 straipsnio 1 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
12 straipsnio 1 dalies paskutinė pastraipa	35 straipsnio 2 dalis
12 straipsnio 2 dalis	42 straipsnis
12 straipsnio 3 dalis	-
13 straipsnis	41 straipsnis
14 straipsnio 1 dalis	48 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 2 dalis	-
14 straipsnio 3 dalis	-
15 straipsnio 1 dalis	50 straipsnis
15 straipsnio 2 dalis	48 straipsnis
15 straipsnio 3 dalis	-
16 straipsnio 1 dalis	40 straipsnio 1 dalis
16 straipsnio 2 dalis	42 straipsnis
17 straipsnio 1 dalis	-
17 straipsnio 2 dalis	51 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 3 dalis	51 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 4 dalis	51 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 5 dalis	-
18 straipsnio pirmas sakiny	52 straipsnio 1 dalis
18 straipsnio antras sakiny	52 straipsnio paskutinis sakiny
